

Ogólne Warunki Ubezpieczenia

**MIESZKAŃ I DOMÓW
JEDNORODZINNYCH**

Mój DOM

Informacja o produkcie – ubezpieczenie
mieszkań i domów jednorodzinnych Mój DOM
Stan zgodny z OWU mieszkań i domów jednorodzinnych Mój DOM
uchwalonych przez Zarząd SALTUS TUW
w dniu 23 kwietnia 2018 roku.

1. Przesłanki wypłaty odszkodowania i innych świadczeń lub wartości wykupu ubezpieczenia: §3, § 4, §6, §7, §8, §10, §11, §12, §14, §15, §17, §18, §19, §21, §22, §24, §25, §27, §28, §30, §31, §33, §34, §37, §38, §40, §41, §43, §44.
2. Ograniczenia oraz wyłączenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń uprawniające do odmowy wypłaty odszkodowania i innych świadczeń lub ich obniżenia: §5, §9, §13, §16, §20, §23, §26, §29, §32, §35, §39, §42, §45, §53, §54, §55, §56.
3. Koszty oraz inne obciążenia potrącane ze składek ubezpieczeniowych: §48.

Spis treści

I. Postanowienia ogólne	5	X. Ubezpieczenie utraty dokumentów	11
Postanowienia wstępne.....	5	Zakres ubezpieczenia.....	11
Definicje.....	5	Przedmiot ubezpieczenia.....	11
II. Ubezpieczenia dostępne w pakiecie	7	Wyłączenia odpowiedzialności.....	11
Przedmiot i dostępne ubezpieczenia oraz warunki przystąpienia do pakietu.....	7	XI. Ubezpieczenie domów letniskowych	11
Przedmioty których ubezpieczenie wymaga zawarcia innego ubezpieczenia w ramach pakietu.....	7	Zakres ubezpieczenia.....	11
Ogólne ograniczenia i wyłączenia odpowiedzialności mające zastosowanie do ubezpieczeń zawieranych w ramach pakietu.....	8	Przedmiot ubezpieczenia.....	11
Ubezpieczenia podstawowe		Wyłączenia odpowiedzialności.....	11
III. Ubezpieczenie od pożaru i innych zdarzeń losowych	8	Wymagane zabezpieczenia.....	11
Zakres ubezpieczenia.....	8	XII. Ubezpieczenie mienia przenośnego	11
Przedmiot ubezpieczenia.....	8	Zakres ubezpieczenia.....	11
Rozszerzenia zakresu ubezpieczenia.....	8	Przedmiot ubezpieczenia.....	11
Wyłączenia odpowiedzialności.....	9	Wyłączenia odpowiedzialności.....	11
IV. Ubezpieczenie mienia od kradzieży z włamaniem i rozboju	9	XIII. Ubezpieczenie domów jednorodzinnych w budowie	11
Zakres ubezpieczenia.....	9	Zakres ubezpieczenia.....	11
Przedmiot ubezpieczenia.....	9	Przedmiot ubezpieczenia.....	12
Dodatkowy przedmiot i zakres ubezpieczenia.....	9	Wyłączenia odpowiedzialności.....	12
Wyłączenia odpowiedzialności.....	9	XIV. Ubezpieczenie utraty kluczy	12
V. Ubezpieczenie szyb od stłuczenia lub pęknięcia	9	Zakres ubezpieczenia.....	12
Zakres ubezpieczenia.....	9	Przedmiot ubezpieczenia.....	12
Przedmiot ubezpieczenia.....	9	Wyłączenia odpowiedzialności.....	12
Wyłączenia odpowiedzialności.....	9	XV. Postanowienia wspólne	12
VI. Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej w życiu prywatnym	9	Minimalne wymagane zabezpieczenia mienia przed kradzieżą z włamaniem.....	12
Zakres ubezpieczenia.....	9	Suma ubezpieczenia/suma gwarancyjna.....	12
Przedmiot ubezpieczenia.....	9	Składka ubezpieczeniowa.....	13
Rozszerzenia przedmiotu ubezpieczenia.....	9	Zawarcie umowy ubezpieczenia.....	13
Wyłączenia odpowiedzialności.....	9	Czas trwania odpowiedzialności Towarzystwa.....	13
VII. Ubezpieczenie następstw nieszczęśliwych wypadków	10	Odstąpienie, wypowiedzenie umowy i inne przypadki rozwiązania umowy.....	13
Zakres ubezpieczenia.....	10	Obowiązki Ubezpieczającego i Ubezpieczonego przed zawarciem umowy ubezpieczenia.....	14
Przedmiot ubezpieczenia.....	10	Obowiązki Ubezpieczającego i Ubezpieczonego w trakcie trwania umowy ubezpieczenia.....	14
Wyłączenia odpowiedzialności.....	10	Obowiązki Ubezpieczającego i Ubezpieczonego w przypadku zajścia wypadku.....	14
Ubezpieczenia dodatkowe		Sposób ustalania rozmiarów szkody i wysokości odszkodowania.....	15
VIII. Ubezpieczenie sprzętu wędkarskiego	10	Limity odpowiedzialności towarzystwa.....	15
Zakres ubezpieczenia.....	10	Ustalanie wysokości świadczenia z tytułu ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków, osoba uprawniona do świadczenia.....	15
Przedmiot ubezpieczenia.....	10	Udział rzeczoznawców.....	16
Wyłączenia odpowiedzialności.....	10	Wypłata odszkodowania/świadczenia.....	16
IX. Ubezpieczenie nagrobków	10	Roszczenia regresowe.....	16
Zakres ubezpieczenia.....	10	XVI. Postanowienia końcowe	16
Przedmiot ubezpieczenia.....	11	Zasady korespondencji.....	16
Wyłączenia odpowiedzialności.....	11	Tryb składania i rozpatrywania reklamacji.....	16
		Przepisy zewnętrzne.....	16
		Prawo wglądu do akt.....	17
		Spory sądowe.....	17
		Postanowienia końcowe.....	17

OGÓLNE WARUNKI UBEZPIECZENIA MIESZKAŃ I DOMÓW JEDNORODZINNYCH MÓJ DOM

I. POSTANOWIENIA OGÓLNE

§ 1 Postanowienia wstępne

1. Na podstawie niniejszych ogólnych warunków ubezpieczenia, zwanych dalej OWU, SALTUS Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych, zwane dalej "Towarzystwem", w zakresie działalności swego przedsiębiorstwa, zawiera umowy ubezpieczenia z osobami fizycznymi, osobami prawnymi lub jednostkami organizacyjnymi niebędącymi osobami prawnymi, którym ustawa przyznaje zdolność prawną, zwanymi dalej „Ubezpieczającymi”.
2. Ubezpieczający może zawrzeć umowę ubezpieczenia na cudzy rachunek (Ubezpieczonego). W takiej sytuacji postanowienia niniejszych OWU stosuje się odpowiednio również do Ubezpieczonego, z zastrzeżeniem, że roszczenie o zapłatę składki przysługuje wyłącznie przeciwko Ubezpieczającemu.
3. Za porozumieniem stron, do umowy ubezpieczenia mogą być wprowadzone postanowienia odmienne od ustalonych w niniejszych OWU.
4. W przypadku określonym w ust. 3, Towarzystwo zobowiązane jest przedstawić Ubezpieczającemu różnicę treści umowy ubezpieczenia, a treścią OWU w formie pisemnej przed zawarciem umowy ubezpieczenia. W razie niedopełnienia tego obowiązku, Towarzystwo nie może powoływać się na różnicę niekorzystną dla Ubezpieczonego lub Ubezpieczonego. Przepisu tego nie stosuje się do umów ubezpieczenia zawieranych w drodze negocjacji.

§ 2 Definicje

Przyjmuje się następujące znaczenie terminów użytych w niniejszych OWU:

- 1) **akcja gaśnicza lub ratownicza** – działania podjęte w celu zapobieżenia szkodziem zagrażającej bezpośrednio ubezpieczonemu mieniu lub w celu złagodzenia skutków szkody, łącznie z działaniami nieskutecznymi, o ile działania te były odpowiednie w stosunku do występujących okoliczności, w tym również wyburzenie i odgruzowanie po zaistniałej szkodziem,
- 2) **altana działkowa** – budowla (w przypadku, gdy nie posiada fundamentów i jest posadowiona na cokołach) lub budynek (w przypadku, gdy jest osadzony na fundamentach) stawiany na terenie ogrodów działkowych,
- 3) **amatorskie uprawianie sportów** – uprawianie sportu rekreacyjnie, jako formy wypoczynku bądź w celu utrzymania lub regeneracji sił witalnych,
- 4) **antyki** – przedmioty sztuki dawnej (dzieła rzemiosła artystycznego) o wartości zabytkowej, których wiek przekracza 100 lat,
- 5) **awaria** – uszkodzenie uniemożliwiające prawidłowe korzystanie ze sprzętu, urządzeń lub instalacji, które nie zostało spowodowane bezpośrednim działaniem człowieka ani nie jest skutkiem użytkowania niezgodnego z instrukcją obsługi lub przeznaczeniem,
- 6) **budynek gospodarczy** – budynek wraz ze stałymi elementami, przeznaczony do niezawodowego wykonywania prac warsztatowych oraz do przechowywania materiałów, narzędzi, znajdujący w miejscu wskazanym w umowie ubezpieczenia z wyłączeniem budynków gospodarczych wchodzących w skład gospodarstwa rolnego,
- 7) **biżuteria** – wyroby użytkowe ze złota, srebra, platyny i pozostałych metali z grupy platynowców, kamieni szlachetnych, bursztynu, koralu i pereł, a także zegarki,
- 8) **dewastacja** – umyślne zniszczenie lub uszkodzenie ubezpieczonego mienia przez osoby trzecie z wyłączeniem graffiti,
- 9) **dom jednorodzinny** – samodzielny budynek mieszkalny, a także wydzielona część budynku szeregowego lub bliźniaczego, którego podstawowym przeznaczeniem jest zaspokajanie potrzeb mieszkaniowych, stanowiący konstrukcyjnie samodzielną całość; trwale związany z gruntem, wydzielony z przestrzeni za pomocą przegród budowlanych, posiadający fundamenty i dach, z instalacjami i urządzeniami technicznymi, stolarką okienną i drzwiową oraz ze stałymi elementami. Jeżeli dom jednorodzinny posiada wbudowany garaż, garaż ten objęty jest niniejszą definicją,
- 10) **dom jednorodzinny w budowie** – dom jednorodzinny znajdujący się w trakcie budowy, prowadzonej zgodnie z wymogami prawa budowlanego, do czasu osiągnięcia stanu surowego zamkniętego oraz wykończenia i wyposażenia budynku we wszystkie przewidziane w projekcie elementy oraz sprawnie działające instalacje i urządzenia,
- 11) **dom letniskowy** – samodzielny budynek mieszkalny wolnostojący, którego podstawowym przeznaczeniem jest zaspokajanie potrzeb rekreacyjnych, stanowiący konstrukcyjnie samodzielną całość, trwale związany z gruntem, wydzielony z przestrzeni za pomocą przegród budowlanych, posiadający fundamenty i dach, z instalacjami i urządzeniami technicznymi, stolarką okienną i drzwiową oraz ze stałymi elementami, zamieszkiwany sezonowo. Jeżeli dom letniskowy posiada wbudowany garaż, garaż ten objęty jest niniejszą definicją,
- 12) **dym i sadza** – zawiesina cząstek w gazie będąca produktem spalania mienia w miejscu ubezpieczenia, przy poprawnym funkcjonowaniu urządzeń wentylacyjnych i oddymiających,
- 13) **dzieła sztuki** – przedmioty o wartości artystycznej, historycznej lub muzealnej, których wartość określana jest na podstawie wycen uprawnionych rzeczoznawców, ekspertów domów aukcyjnych, biegłych sądowych oraz/lub na podstawie faktur potwierdzających ich nabycie w punktach trudniących się handlem dziełami sztuki,

- 14) **elementy obiektów małej architektury** – urządzenia stanowiące części składowe obiektów małej architektury: siłowniki bram, sterowniki oświetlenia, lampy, elementy domofonów, pompy i filtry basenów lub oczek wodnych, sterowniki systemów nawadniania,
- 15) **garaż odrębny** – samodzielny obiekt budowlany lub część innego obiektu budowlanego niebędącego domem jednorodzinny, przeznaczony do przechowywania i niezawodowej obsługi pojazdów mechanicznych znajdujący się w miejscu wskazanym w dokumencie ubezpieczenia wraz ze stałymi elementami,
- 16) **grad** – opad atmosferyczny w postaci bryłek lodu,
- 17) **graffiti** – napisy, rysunki, zabrudzenie farbą lub inną substancją, a także symbole zamieszczane w sposób niezgodny z przepisami prawa i wbrew woli Ubezpieczonego na ubezpieczonym mieniu,
- 18) **huk ponaddźwiękowy** – fala dźwiękowa (ciśnieniowa), spowodowana przez samolot przekraczający prędkość dźwięku,
- 19) **huragan** – wiatr o prędkości nie mniejszej niż 17,5 m/sek., określonej w oparciu o dane pomiarowe Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej; w przypadku braku możliwości stwierdzenia siły wiatru w miejscu ubezpieczenia, przyjmuje się stan faktyczny i rozmiar szkód w okolicy miejsca ubezpieczenia, w budynkach będących w dobrym stanie lub w innym mieniu, odpornym w zbliżonym stopniu co ubezpieczone mienie na działanie wiatru; pojedyncze szkody uważa się za powstałe na skutek huraganu tylko wówczas, gdy w najbliższym sąsiedztwie stwierdzono ślady huraganu lub też rodzaj i rozmiary szkody świadczą o jego działaniu,
- 20) **kolleksja** – zbiór przedmiotów gromadzonych według określonych kryteriów, obejmujący jeden rodzaj dzieł sztuki lub innych przedmiotów kolekcjonerskich: obrazów, rzeźb, monet, znaczków pocztowych, zegarów,
- 21) **kołektor słoneczny** – urządzenie do absorpcji promieniowania słonecznego i wykorzystania jego energii do podgrzewania nośnika ciepła; pod pojęciem kolektora słonecznego rozumie się również baterię słoneczną,
- 22) **koszty usunięcia pozostałości po szkodziem** – niezbędne i udokumentowane koszty uprzątnięcia miejsca ubezpieczenia po wystąpieniu szkodziem,
- 23) **kradzież z włamaniem** – dokonanie albo usiłowanie zabioru mienia w celu jego przywłaszczenia ze wskazanego w umowie ubezpieczenia:
  - domu jednorodzinnego lub
  - mieszkania lub
  - domu letniskowego lub
  - garażu odrębnego lub
  - budynku gospodarczego lub
  - pomieszczenia przynależnego,
 a w odniesieniu do ubezpieczenia sprzętu wędkarskiego oraz ubezpieczenia mienia przenośnego także z innego, niewskazanego w umowie ubezpieczenia pomieszczenia lub pojazdu, po uprzednim usunięciu siłą zabezpieczenia lub otwarciu wejścia przy użyciu narzędzi z pozostawieniem śladów tego działania, podrobionego lub dopasowanego klucza, bądź klucza oryginalnego, w którego posiadanie sprawca wszedł wskutek włamania do innego pomieszczenia lub wskutek rozboju, pod warunkiem że istnieją dowody przestępstwa, jak również zniszczenie zabezpieczeń ubezpieczonego mienia, które miało bezpośredni związek z dokonaniem lub usiłowaniem dokonania kradzieży z włamaniem,
- 24) **kradzież zwykła** – dokonanie zabioru mienia w celu przywłaszczenia bez włamania lub rozboju,
- 25) **lawina** – gwałtowne zsuwanie lub staczanie się mas śniegu, lodu, skał, kamieni lub błota ze zboczy górskich,
- 26) **mienie przenośne** – należące do Ubezpieczonego lub osób bliskich stale zamieszkujących i prowadzących gospodarstwo domowe z Ubezpieczonym: torby, teczki, walizki, portfele, telefony komórkowe, laptopy, tablety, aparaty fotograficzne i kamery, okulary korekcyjne, sprzęt sportowy z wyjątkiem rowerów i sprzętu wędkarskiego,
- 27) **mieszkanie** – samodzielny lokal mieszkalny w budynku wielorodzinnym wraz z pomieszczeniami przynależnymi służący zaspokojeniu potrzeb mieszkaniowych wraz z instalacjami i urządzeniami technicznymi oraz stolarką okienną i drzwiową oraz stałymi elementami,
- 28) **nagrobek** – obiekt budowlany usytuowany na cmentarzu komunalnym lub wyznaniowym, składający się z płyty poziomej umieszczonej na cokole, płyty pionowej, tablicy napisowej, liter, rzeźby nagrobnej lub innych elementów ozdobnych albo będący grobowcem z dostępnym wnętrzem jak również murowana część podziemna, a także nisza wraz z tablicą napisową w kolumbarium na urnę z prochami,
- 29) **najemca** – osoba, której Ubezpieczony wynajmuje dom jednorodzinny lub mieszkanie na podstawie umowy najmu,
- 30) **napór śniegu** – bezpośrednie działanie ciężaru śniegu lub lodu na ubezpieczone mienie, przewrócenie mienia sąsiedniego na ubezpieczone mienie wskutek bezpośredniego, niszczącego działania ciężaru śniegu lub lodu, które spowodowało uszkodzenie ich elementów nośnych lub zawałenie się (za elementy nośne uważa się elementy konstrukcji przenoszące obciążenia obiektu to jest: fundamenty, ściany nośne, słupy, kolumny, belkowania, belki, stropy, sklepienia, więzania i więźby dachowe), a także uszkodzenie rynien, dachówek, płotków śniegowych i opierzeń blacharskich,
- 31) **nieszczęśliwy wypadek** – nagłe zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną o charakterze losowym, w następstwie którego Ubezpieczony, niezależnie od swojej woli, doznał trwałego uszkodzenia ciała, rozstroju zdrowia lub zmarł,

- 32) **nieszczęśliwy wypadek w ruchu komunikacyjnym** – nieszczęśliwy wypadek w ruchu lądowym, powietrznym lub wodnym, któremu uległ Ubezpieczony jako:
- pasażer lub kierujący pojazdem silnikowym w rozumieniu ustawy Prawo o ruchu drogowym, motorowerem, pojazdem szynowym, statkiem morskim, promem lub pasażerskim statkiem powietrznym,
  - rowerzysty,
  - pieszy,
- 33) **obiekty małej architektury** – obiekty budowlane lub urządzenia na stałe połączone z gruntem niebędące budynkiem, położone na tej samej posesji co dom jednorodzinny jak: ogrodzenie, mur oporowy, studnia, wiata śmietnikowa, chodnik, droga, latarnia oświetlenia ogrodowego, fontanna, sadzawka ogrodowa, basen, system nawadniania, kort tenisowy, taras niebędący częścią domu, altana, wiata,
- 34) **osoby bliskie** – małżonek, osoby pozostające w konkubinacie, rodzeństwo, wstępni, ojczym, macocha, zstępni, pasierbowie, teściowie, zięciowie, synowie, przysposobieni i przysposabiający,
- 35) **osoby trzecie** – wszystkie osoby pozostające poza stosunkiem ubezpieczenia,
- 36) **osunięcie się ziemi** – ruch ziemi na stokach niespowodowany działaniami człowieka,
- 37) **pomieszczenia przynależne** – pomieszczenia przynależące do mieszkania jako części składowe, zlokalizowane w obrębie tego samego budynku wielomieszkańcowego, w którym mieści się ubezpieczone mieszkanie, będące w wyłącznym użytkowaniu Ubezpieczonego oraz osób bliskich stale zamieszkujących i prowadzących gospodarstwo domowe z Ubezpieczonym: piwnice, strychy, suszarnie, pralnie, komórki, garaże, wraz ze stałymi elementami z wyłączeniem stanowisk w hali garażowej,
- 38) **powódź** – zalanie terenu w następstwie podniesienia się wody w korytach wód płynących lub stojących, lub w następstwie podniesienia się poziomu morskich wód przybrzeżnych,
- 39) **poszkodowany** – osoba trzecia, która poniosła szkodę na osobie lub w mieniu – niniejsza definicja ma zastosowanie wyłącznie do ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej w życiu prywatnym,
- 40) **pożar** – działanie ognia, który powstał bez przeznaczonego do tego celu paleniska lub przedostał się poza palenisko i rozprzestrzenił się o własnej sile,
- 41) **przebiecie spowodowane uderzeniem pioruna** – gwałtowna zmiana napięcia w sieci elektrycznej w wyniku wyładowań atmosferycznych, powodująca uszkodzenia w ubezpieczonych instalacjach, urządzeniach lub sprzęcie elektrycznym i elektronicznym,
- 42) **przebiecie** – gwałtowna zmiana napięcia w sieci elektrycznej, powodująca uszkodzenia w ubezpieczonych instalacjach, urządzeniach lub sprzęcie elektrycznym i elektronicznym,
- 43) **przestępstwo** – czyn człowieka, zabroniony przez ustawę obowiązującą w czasie jego popełnienia, pod groźbą kary jako zbrodnia lub występki; bezprawnny, zawiniony i społecznie szkodliwy, w stopniu wyższym niż znikomy,
- 44) **rozbój** – dokonanie albo usiłowanie zaboru mienia przy użyciu przemocy fizycznej lub realnej groźby natychmiastowej jej użycia albo doprowadzeniu do stanu nieprzytomności lub bezbronności Ubezpieczonego, osób bliskich stale zamieszkujących i prowadzących gospodarstwo domowe z Ubezpieczonym lub osób, którym Ubezpieczony zlecił dozоровanie mienia,
- 45) **ruchomości domowe:**
- meble (z wyłączeniem mebli wbudowanych na stałe, zabudowy wnęk, pawlaczy i ścian),
  - urządzenia domowe,
  - przedmioty i zapasy gospodarstwa domowego,
  - odzież i inne przedmioty osobistego użytku,
  - biżuteria,
  - sprzęt RTV, AGD, elektroniczny, audiowizualny, komputerowy, fotograficzny oraz instrumenty muzyczne,
  - rowery, sprzęt turystyczny i sportowy oraz części do samochodów, motocykli i motorowerów niesłużących do prowadzenia działalności gospodarczej,
  - wózki inwalidzkie,
  - wózki dziecięce, zabawki,
  - narzędzia gospodarcze, kosiarki do trawy, narzędzia do uprawy działki lub ogrodu,
  - broń myśliwska i sportowa, posiadana i przechowywana zgodnie z wymogami powszechnie obowiązującego prawa polskiego,
  - rzeczy ruchome czasowo znajdujące się w posiadaniu Ubezpieczonego, jeżeli zostały mu przekazane, użyczone lub wypożyczone przez zakład pracy, organizację sportową, społeczną, klub, wypożyczalnię, pod warunkiem udokumentowania faktu przekazania, użyczenia lub wypożyczenia,
  - wartości pieniężne i dokumenty,
  - materiały opałowe,
  - sprzęt wędkarski,
- 46) **ruchomości domowe w domu letniskowym:**
- meble (z wyłączeniem mebli wbudowanych na stałe, zabudowy wnęk, pawlaczy i ścian),
  - urządzenia AGD, piece i grzejniki przenośne,
  - zapasy gospodarstwa domowego,
  - odzież,
  - rowery, sprzęt turystyczny i sportowy,
  - wózki inwalidzkie,
  - wózki dziecięce, zabawki,
  - narzędzia gospodarcze, kosiarki do trawy, narzędzia do uprawy działki lub ogrodu,
  - materiały opałowe,
- 47) **spływ wód po zboczach** – zalanie lub rozmycie terenów wskutek działania wód spływających po stokach lub zboczach,
- 48) **sporty wysokiego ryzyka** – sporty wodne uprawiane na rzekach górskich, nurkowanie przy użyciu aparatów gazowych, surfing, windsurfing, kitesurfing, sporty motorowe i motorowodne, sporty spadochronowe, sporty balonowe, paralotniarstwo, szybownictwo, pilotowanie samolotów silnikowych, skoki bungee, sztuki walki i sporty obronne, sporty związane z użyciem broni, wspinaczka górska

- i skałkowa, speleologia, myślistwo, rugby, futbol amerykański, jazda konna, kolarstwo, jazda na nartach wodnych, narciarstwo zjazdowe, snowboard, bobsleje, saneczkarstwo, skoki narciarskie i akrobatyczne, narciarstwo ekstremalne, heliskiing, heliboarding, sporty, w których wykorzystywane są pojazdy poruszające się po śniegu lub lodzie, wyprawy do miejsc charakteryzujących się ekstremalnymi warunkami klimatycznymi lub przyrodniczymi: pustynia, góry powyżej 2500 m n.p.m., busz, obszary podbiegunowe, dżungla, tereny lodowcowe lub wiecznej zmarzliny albo udział w ekspedycjach wymagających użycia sprzętu zabezpieczającego lub asekuracyjnego,
- 49) **sprzęt wędkarski** – stanowiący własność Ubezpieczonego podręczny sprzęt wędkarski służący do amatorskiego połowu ryb, a także wykorzystywany przez Ubezpieczonego do udziału w szkoleniach, konkursach i zawodach wędkarskich, do którego zalicza się wędki wraz z osprzętem, kołowrotki, żyłki, błystki, haczyki, skrzynki i torby wędkarskie, a także podbieraki i podręczne siatki na ryby,
- 50) **stałe elementy** – zamontowane lub wbudowane w sposób trwały wewnętrzne elementy wyposażenia domu jednorodzinnego, mieszkania, garażu odrębnego, budynku gospodarczego, pomieszczenia przynależnego lub domu letniskowego oraz elementy wykończeniowe:
- kominki, piece, kotły,
  - meble wbudowane na stałe, zabudowy wnęk, pawlaczy i ścian,
  - zabezpieczenia przeciwwłamaniowe drzwi i okien,
  - wykładziny ścian, podłóg, schodów i sufitów,
  - tyniki, powłoki malarskie, gładzie, szpachlowania ścian,
  - podłogi i podwieszane sufity, zamontowane na stałe punkty świetlne,
  - armatura kuchenna, łazienkowa,
  - instalacje i urządzenia sanitarne, grzewcze, klimatyzacyjne, wentylacyjne, telefoniczne, alarmowe, domofonowe, wideodomofonowe,
  - obudowy instalacji i grzejników,
- 51) **stan surowy zamknięty** – etap budowy domu jednorodzinnego, w którym budynek posiada wymurowane wszystkie ściany zewnętrzne i nośne, kominy, stropy, więźbę i pokrycie dachowe materiałem docelowym, wraz z drzwiami zewnętrznymi oraz stolarką okienną,
- 52) **szkoda (w ubezpieczeniu mienia)** – strata materialna, wynikająca z utraty, uszkodzenia lub zniszczenia ubezpieczonego mienia bezpośrednio wskutek wystąpienia co najmniej jednego wypadku,
- 53) **szkoda na osobie (w ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej w życiu prywatnym)** – strata powstała wskutek śmierci, uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia oraz wszelkie straty następcze poszkodowanego pozostające w związku przyczynowo-skutkowym, w tym także utracone korzyści,
- 54) **szkoda w mieniu (w ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej w życiu prywatnym)** – strata powstała wskutek utraty, zniszczenia lub uszkodzenia rzeczy ruchomej albo nieruchomości oraz wszelkie straty następcze poszkodowanego pozostające w związku przyczynowo-skutkowym, w tym także utracone korzyści,
- 55) **szyby** – nieuszkodzone, zamontowane lub zainstalowane na stałe i zgodnie z ich przeznaczeniem:
- szyby okienne i drzwiowe,
  - elementy szklane będące częścią składową mebli,
  - lustra, witraże,
  - szklane, ceramiczne lub kamienne okładziny ścian,
  - ceramiczne kuchenne płyty grzewcze,
  - szklane kabiny prysznicowe,
  - szyby kominkowe,
- 56) **trzęsienie ziemi** – spowodowany przyczyną naturalną wstrząs powierzchni ziemi, wynikający z zachodzenia procesów geologicznych lub geofizycznych pod powierzchnią ziemi, potwierdzony w oparciu o dane pomiarowe Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej,
- 57) **Ubezpieczający** – osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której ustawa przyznaje zdolność prawną, zawierająca umowę ubezpieczenia,
- 58) **Ubezpieczony** – osoba wskazana w dokumencie ubezpieczenia, której Towarzystwo udziela ochrony ubezpieczeniowej,
- 59) **uderzenie pioruna** – bezpośrednie wyładowanie elektryczności atmosferycznej na ubezpieczone mienie,
- 60) **uderzenie pojazdu** – bezpośrednie uderzenie w ubezpieczone mienie pojazdu mechanicznego lub jego części, nienależącego ani nieeksploatowanego przez Ubezpieczonego ani osoby bliskie, za które ponosi on odpowiedzialność lub z którymi pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym; do uderzenia pojazdu zalicza się też uderzenie przez przewożony ładunek, który wypadł z pojazdu,
- 61) **upadek drzew lub innych przedmiotów** – niebędące następstwem działalności ludzkiej przewrócenie się rosnących drzew, budynków, budowli lub ich części, anten, masztów, słupów, żurawi budowlanych, wiatraków elektrowni wiatrowych lub ich części na ubezpieczone mienie,
- 62) **upadek statku powietrznego** – katastrofa bądź przymusowe lądowanie statku powietrznego lub innego obiektu latającego, a także upadek jego części lub przewożonego ładunku,
- 63) **uposąony** – wskazana przez Ubezpieczonego osoba uprawniona do świadczenia ubezpieczeniowego na wypadek śmierci Ubezpieczonego,
- 64) **wartość odtworzeniowa (nowa)** – wartość odpowiadająca kosztom odtworzenia tj. przywrócenia ubezpieczonego mienia do stanu nowego, lecz nieulepszonego, tj. dla:
- domu jednorodzinnego lub domu letniskowego lub stałych elementów - wartość kosztów remontu lub odbudowy w tym samym miejscu z uwzględnieniem dotychczasowych wymiarów, konstrukcji lub materiałów,
  - ruchomości domowych lub ruchomości domowych w domu letniskowym - cena nabycia lub koszt wytworzenia nowego przedmiotu tego samego rodzaju, typu oraz o tych samych parametrach,
  - nagrobków - koszt remontu, naprawy, odbudowy lub ceny nabycia nowego mienia tego samego rodzaju, typu i o takich samych parametrach technicznych,
  - domu jednorodzinnego w budowie - łączna wartość użytych materiałów oraz wykonanych prac budowlanych,

- 65) **wartości pieniężne** – krajowe i zagraniczne znaki pieniężne, monety złote i srebrne również niestanowiące obowiązującego środka płatniczego; niebędące wyrobem użytkowym: srebro, złoto, platyna w złomie i sztabach, kamienie szlachetne, półszlachetne, syntetyczne, perły, bursztyny, korale, a także obligacje, konosamenty, akredytywy dokumentowe i dokumenty występujące w obrocie bezgotówkowym,
- 66) **wartość rynkowa** - dla:
- mieszkania, to kwota odpowiadająca iloczynowi: średniej ceny rynkowej za 1 m² powierzchni użytkowej mieszkania obowiązującej w danej miejscowości lub określonej dzielnicy miasta dla mieszkania o podobnych parametrach i standardzie wykończenia oraz powierzchni ubezpieczonego mieszkania,
  - dla dzieł sztuki/antyków lub kolekcji, to wartość ustalona na dzień zawarcia umowy ubezpieczenia na podstawie faktur potwierdzających fakt ich nabycia w punktach trudniących się handlem dziełami sztuki lub antykami, lub przedmiotami wchodzącymi w skład kolekcji albo na podstawie wyceny osoby posiadającej uprawnienia do takiej wyceny dokonanej przed zawarciem umowy ubezpieczenia,
- 67) **wartość rzeczowista** – wartość odtworzeniowa pomniejszona o zużycie techniczne,
- 68) **wybuch** – nagłe uwolnienie energii, wywołane właściwością rozprzestrzeniania się gazów, pary lub pyłów, z wyłączeniem szkód wywołanych podciśnieniem; eksplozja zbiornika (kotła, instalacji rurowej) występuje tylko wtedy, gdy jego ścianki są pęknięte w rozmiarze powodującym nagłe wyrównanie różnicy ciśnień wewnątrz i na zewnątrz zbiornika; za wybuch uważa się również implozję, polegającą na uszkodzeniu zbiornika lub aparatu próżniowego ciśnieniem zewnętrznym,
- 69) **wyczynowe uprawianie sportu** – podejmowana dobrowolnie aktywność fizyczna Ubezpieczonego polegająca na uprawianiu dyscyplin sportowych poprzez uczestniczenie w treningach, zawodach, zgrupowaniach i obozach kondycyjnych lub szkoleniowych, których celem jest uzyskanie maksymalnych wyników sportowych, w drodze rywalizacji, przez osoby będące członkami klubów, związków, organizacji sportowych,
- 70) **wypadek:**
- a) w ubezpieczeniu mienia - zdarzenie losowe objęte ochroną ubezpieczeniową, występujące niespodziewanie i niezależnie od woli Ubezpieczonego, mające miejsce w okresie ubezpieczenia,
  - b) w ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej w życiu prywatnym - śmierć, doznanie rozstroju zdrowia, uszkodzenie ciała, utrata, uszkodzenie lub zniszczenie mienia,
  - c) w ubezpieczeniu następstw nieszczęśliwych wypadków - nieszczęśliwy wypadek,
- 71) **zalanie** – następstwo działania cieczy powstałe wskutek:
- a) wydostania się wody, innej cieczy lub pary z urządzeń lub instalacji wodno-kanalizacyjnych, grzewczych lub technologicznych jeżeli zalanie nastąpiło w wyniku awarii tych urządzeń lub instalacji, czynności pomiarowo-kontrolnych, naprawy, przebudowy, modernizacji instalacji lub budynku,
  - b) cofnięcia się wody lub ścieków z urządzeń publicznej sieci kanalizacyjnej, o ile zabezpieczenie połączenia nie należało do obowiązków Ubezpieczającego,
  - c) nieumyślnego pozostawienia otwartych kranów lub innych zaworów w urządzeniach wodociągowych, lub kanalizacyjnych, pod warunkiem że w chwili pozostawienia żaden płyn ani para nie wydostawały się z tych zaworów,
  - d) wydostania się wody z urządzeń domowych na skutek ich awarii,
  - e) opadów atmosferycznych (w tym topniejącego śniegu lub lodu),
  - f) działania osób trzecich,
  - g) zalania wodą ze stłuczonego lub rozszczeniowego akwarium,
  - h) samoczynnego uruchomienia się instalacji tryskaczowych lub zraszaczowych, z wyłączeniem przypadków będących następstwem pożaru, prób, naprawy, przebudowy, modernizacji instalacji lub budynku,
- 72) **zamek mechaniczno-elektroniczny** – zamek, którego uruchamianie następuje przy zastosowaniu mechanizmu sterowanego elektronicznie,
- 73) **zamek wielopunktowy** – zamek powodujący ryglowanie skrzydła drzwi w ościeżnicy w kilku odległych od siebie miejscach,
- 74) **zamek wielozastawkowy** – zamek, do którego klucz ma w łopatce więcej niż jedno żłobienie prostopadłe do trzonu,
- 75) **zapadanie się ziemi** – spowodowane przyczyną naturalną obniżenie powierzchni terenu w wyniku zaważenia się naturalnych, pustych przestrzeni pod powierzchnią gruntu,
- 76) **zawodowe uprawianie sportu** – uprawianie dyscyplin sportowych za wynagrodzeniem,
- 77) **zdarzenie losowe** – niezależne od woli Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego zdarzenie przyszłe i niepewne, którego wystąpienie powoduje uszczerbek w dobrach osobistych lub w dobrach majątkowych albo zwiększenie potrzeb majątkowych po stronie ubezpieczającego lub innej osoby objętej ochroną ubezpieczeniową;
- 78) **zewnętrzne stałe elementy domu jednorodzinnego lub mieszkania** – zewnętrzne urządzenia na stałe połączone z zewnętrznymi murami, dachem lub kominem domu jednorodzinnego lub mieszkania:
- a) anteny satelitarne i radiowotelewizyjne z kompletem wyposażenia,
  - b) kolektory słoneczne,
  - c) markizy,
  - d) stacje pogodowe,
  - e) routery zewnętrzne
  - f) urządzenia klimatyzacyjne,
  - g) urządzenia domofonowe, wideodomofonowe,
- 79) **zużycie techniczne** – naturalna zmiana fizyko-chemiczna, użytkowa, funkcjonalna i środowiskowa, która zachodzi podczas prawidłowej eksploatacji mienia,
- 80) **zwierzęta domowe** – zwierzęta, które zwyczajowo są hodowane w warunkach domowych to jest: psy, koty, króliki, fretki, gryzonie, ptaki, płazy, gady, ryby akwariowe a także konie, z wyłączeniem zwierząt hodowanych w celach handlowych lub gospodarczych.

II. UBEZPIECZENIA DOSTĘPNE W PAKIECIE

§ 3 Przedmiot i dostępne ubezpieczenia oraz warunki przystąpienia do pakietu

1. Przedmiotem ubezpieczenia może być mienie stanowiące własność lub współwłasność Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego, bądź będące w posiadaniu Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego na podstawie tytułu prawnego, a także odpowiedzialność cywilna w życiu prywatnym bądź następstwa nieszczęśliwych wypadków.
2. Ubezpieczenia dostępne w pakiecie:
  - Podstawowe:
    - 1) Ubezpieczenie od pożaru i innych zdarzeń losowych,
    - 2) Ubezpieczenie mienia od kradzieży z włamaniem i rozboju,
    - 3) Ubezpieczenie szyb od stłuczenia lub pęknięcia,
    - 4) Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej w życiu prywatnym,
    - 5) Ubezpieczenie następstw nieszczęśliwych wypadków,
  - Dodatkowe:
    - 6) Ubezpieczenie sprzętu wędkarskiego,
    - 7) Ubezpieczenie nagrobków,
    - 8) Ubezpieczenie utraty dokumentów,
    - 9) Ubezpieczenie domów letniskowych,
    - 10) Ubezpieczenie mienia przenośnego,
    - 11) Ubezpieczenie domów jednorodzinnych w budowie,
    - 12) Ubezpieczenie utraty kluczy.
3. Warunkiem niezbędnym do zawarcia umowy ubezpieczenia na podstawie niniejszych OWU jest ubezpieczenie co najmniej jednego z następujących przedmiotów ubezpieczenia:
  - 1) ubezpieczenia domu jednorodzinnego lub mieszkania od pożaru i innych zdarzeń losowych,
  - 2) ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej w życiu prywatnym,
  - 3) ubezpieczenia ruchomości domowych od pożaru i innych zdarzeń losowych,
  - 4) ubezpieczenia domu jednorodzinnego w budowie od pożaru i innych zdarzeń losowych.

§ 4 Przedmioty których ubezpieczenie wymaga zawarcia innego ubezpieczenia w ramach pakietu

Ochroną ubezpieczeniową mogą zostać objęte:

- 1) **stałe elementy** – od pożaru i innych zdarzeń losowych pod warunkiem jednoczesnego lub wcześniejszego ubezpieczenia ruchomości domowych od pożaru i innych zdarzeń losowych (wyłącznie jeśli nie ubezpieczono domu jednorodzinnego lub mieszkania),
- 2) **stałe elementy** – od kradzieży z włamaniem i rozboju – pod warunkiem jednoczesnego lub wcześniejszego ubezpieczenia ruchomości domowych od kradzieży z włamaniem i rozboju,
- 3) **ruchomości domowe** – od kradzieży z włamaniem i rozboju – pod warunkiem jednoczesnego lub wcześniejszego ubezpieczenia ruchomości domowych od pożaru i innych zdarzeń losowych,
- 4) **antyki, dzieła sztuki, kolekcje** – od pożaru i innych zdarzeń losowych pod warunkiem ich skatalogowania i wyceny przed zawarciem umowy ubezpieczenia dokonanej na koszt Ubezpieczającego przez osobę posiadającą uprawnienia do takiej wyceny oraz pod warunkiem jednoczesnego lub wcześniejszego ubezpieczenia ruchomości domowych od pożaru i innych zdarzeń losowych,
- 5) **antyki, dzieła sztuki, kolekcje** – od kradzieży z włamaniem i rozboju pod warunkiem jednoczesnego lub wcześniejszego ubezpieczenia antyków, dzieł sztuki, kolekcji od pożaru i innych zdarzeń losowych,
- 6) **zewnętrzne stałe elementy domu jednorodzinnego lub mieszkania** – od pożaru i innych zdarzeń losowych pod warunkiem jednoczesnego lub wcześniejszego ubezpieczenia domu jednorodzinnego lub mieszkania od pożaru i innych zdarzeń losowych,
- 7) **zewnętrzne stałe elementy domu jednorodzinnego lub mieszkania** – od kradzieży zwykłej pod warunkiem jednoczesnego lub wcześniejszego ubezpieczenia zewnętrznych stałych elementów domu jednorodzinnego lub mieszkania od pożaru i innych zdarzeń losowych,
- 8) **obiekty małej architektury** – od pożaru i innych zdarzeń losowych pod warunkiem jednoczesnego lub wcześniejszego ubezpieczenia domu jednorodzinnego lub mieszkania od pożaru i innych zdarzeń losowych,
- 9) **elementy obiektów małej architektury** – od kradzieży zwykłej, pod warunkiem jednoczesnego lub wcześniejszego ubezpieczenia obiektów małej architektury od pożaru i innych zdarzeń losowych,
- 10) **budynki gospodarcze** – od pożaru i innych zdarzeń losowych pod warunkiem jednoczesnego lub wcześniejszego ubezpieczenia domu jednorodzinnego lub mieszkania od pożaru i innych zdarzeń losowych,
- 11) **garaże odrębne** – od pożaru i innych zdarzeń losowych pod warunkiem jednoczesnego lub wcześniejszego ubezpieczenia domu jednorodzinnego lub mieszkania od pożaru i innych zdarzeń losowych,
- 12) **sprzęt wędkarski** – od uszkodzenia, zniszczenia lub utraty, pod warunkiem ubezpieczenia ruchomości domowych od kradzieży z włamaniem i rozboju,
- 13) **nagrobki** – od pożaru i innych zdarzeń losowych oraz od kradzieży zwykłej, pod warunkiem ubezpieczenia ruchomości domowych od pożaru i innych zdarzeń losowych,
- 14) **dom letniskowy** – od pożaru i innych zdarzeń losowych pod warunkiem ubezpieczenia ruchomości domowych od pożaru i innych zdarzeń losowych,
- 15) **ruchomości w domu letniskowym** – od pożaru i innych zdarzeń losowych pod warunkiem ubezpieczenia domu letniskowego od pożaru i innych zdarzeń losowych,
- 16) **stałe elementy i ruchomości w domu letniskowym** – od kradzieży z włamaniem i rozboju pod warunkiem ubezpieczenia ruchomości w domu letniskowym od pożaru i innych zdarzeń losowych,
- 17) **mienie przenośne** – od pożaru i innych zdarzeń losowych oraz od kradzieży z włamaniem i rozboju poza miejscem ubezpieczenia pod warunkiem ubezpieczenia ruchomości domowych od kradzieży z włamaniem i rozboju,

- 18) **klucze od utraty** – pod warunkiem ubezpieczenia ruchomości domowych od kradzieży z włamaniem i rozboju.

§ 5 Ogólne ograniczenia i wyłączenia odpowiedzialności mające zastosowanie do ubezpieczeń zawieranych w ramach pakietu

- Ochroną ubezpieczeniową nie są objęte szkody:
  - nieprzekraczające 100 zł (niniejsze wyłączenie nie dotyczy szkód z tytułu ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej i ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków),
  - wyrządzone:
    - umyślnie przez Ubezpieczającego, Ubezpieczonego lub osobę, z którą Ubezpieczony pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym,
    - wskutek rażącego niedbalstwa przez Ubezpieczonego lub Ubezpieczającego, chyba że zapłata odszkodowania odpowiada w danych okolicznościach względem słuszności - przy czym wyłączenie to nie ma zastosowania w przypadku ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej,
  - w mieniu lub na osobie, powstałe poza terytorium Polski (niniejsze wyłączenie nie dotyczy szkód z tytułu ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków i odpowiedzialności cywilnej w życiu prywatnym jeśli ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej w życiu prywatnym rozszerzono o szkody wyrządzone poza terytorium Polski),
  - powstałe wskutek działań wojennych, stanu wojennego, stanu wyjątkowego, wewnętrznych zamieszek, strajków, rozruchów, lokautów oraz aktów terroryzmu i sabotażu,
  - powstałe wskutek konfiskaty, nacjonalizacji, zajęcia, zarekwirowania lub zniszczenia mienia na podstawie decyzji podjętej przez uprawnione do tego władze, jak również spowodowane działaniami uprawnionych do tego władz,
  - powstałe wskutek reakcji jądrowej, skażenia radioaktywnego, skażenia lub zanieczyszczenia opadami przemysłowymi, działania broni biologicznej lub chemicznej, promieni laserowych i maserowych oraz pola magnetycznego i elektromagnetycznego,
  - powstałe wskutek oddziaływania azbestu lub formaldehydu,
  - powstałe wskutek składowania odpadów,
  - powstałe wskutek powolnego, systematycznego zniszczenia, zawiłgocenia ubezpieczonego mienia z powodu nieszczelności urządzeń sieci wodno-kanalizacyjnej, grzewczej lub technologicznej, niewłaściwej wentylacji, przenikania wód gruntowych, zagrzybienia lub przemarzania ścian, korozji, działania wysokiej temperatury, gazów, pary, osadów, ścieków oraz wywołane stałymi emisjami (hałasem, zapachem, wstrząsami),
  - wynikłe ze stopniowego pogarszania się stanu ubezpieczonego mienia w związku z normalnym zużyciem, naturą przedmiotu ubezpieczenia, stopniowo postępującym pogarszaniem właściwości, odkształcaniem lub deformacją, chyba że w następstwie wystąpiło inne zdarzenie losowe chronione lub niewylączone w niniejszych OWU; wówczas Towarzystwo ponosi odpowiedzialność wyłącznie za skutki takiego zdarzenia losowego,
  - powstałe w związku z budową, montażem, rozbudową, przebudową, prowadzeniem prac naprawczych, remontowych lub konserwacyjnych, chyba że fakt ten został zgłoszony do Towarzystwa i w porozumieniu z Ubezpieczającym, na piśmie, uzgodniono zakres prowadzonych prac (wyłączenie to nie dotyczy ubezpieczenia domu jednorodzinnego w budowie),
  - powstałe wskutek wybuchu wywołanego przez Ubezpieczonego lub Ubezpieczającego,
  - wynikłe z zapadania się ziemi, gdy są to szkody związane z ruchem zakładu górniczego w rozumieniu ustawy Prawo geologiczne i górnicze z dnia 9 czerwca 2011 roku z późniejszymi zmianami,
  - wynikłe z zalania, jeśli do powstania szkody przyczynił się zły stan dachu bądź niezabezpieczone lub nieprawidłowo zabezpieczone otwory dachowe albo inne elementy dachu; wyłączenie to nie dotyczy szkód w mieniu jeżeli do obowiązków Ubezpieczonego nie należy dbanie o stan techniczny budynku lub lokalu oraz jeśli do dnia powstania szkody Ubezpieczony nie wiedział o istniejących zaniedbaniach w tym zakresie lub o nich wiedział i posiadał pisemne dowody występowania do wynajmującego z żądaniem ich usunięcia,
  - wynikłe z niewłaściwego wykonawstwa lub projektu, wad ukrytych czy wad materiałowych ubezpieczonego mienia, chyba że w ich następstwie wystąpiło inne zdarzenie losowe niewylączone w niniejszych OWU, wówczas Towarzystwo ponosi odpowiedzialność wyłącznie za skutki takiego zdarzenia losowego,
- Ponadto, Towarzystwo nie ponosi odpowiedzialności za szkody powstałe w następującym mieniu:
  - domu jednorodzinnym, mieszkaniu, domu w budowie, budynku gospodarczym, garażu odrębnym, obiekcie małej architektury, domu letniskowym przeznaczonych do rozbiórki oraz w znajdującym się w nich mieniu,
  - aktach, rękopisach, pieczętkach, planach konstrukcyjnych, dokumentacji technicznej, danych na wszelkiego rodzaju nośnikach danych, nagraniach, programach komputerowych, prototypach, wzorach i eksponatach (w tym muzealnych),
  - dokumentach oraz kartach płatniczych, przy czym wyłączenie nie ma zastosowania do ubezpieczenia utraty dokumentów,
  - czekach, wekslach,
  - szującym prowadzeniu działalności gospodarczej, chyba że umówiono się inaczej i zostało to potwierdzone w dokumencie ubezpieczenia; za zastrzeżeniem że wyłączenie to nie ma zastosowania w ubezpieczeniu mienia od pożaru i innych zdarzeń losowych oraz mienia od kradzieży z włamaniem i rozboju w odniesieniu do rzeczy ruchomych czasowo znajdujących się w posiadaniu Ubezpieczonego, jeżeli zostały mu przekazane, użyczone lub wypożyczone przez zakład pracy, organizację sportową, społeczną, klub, wypożyczalnię, pod warunkiem udokumentowania faktu przekazania, użyczenia lub wypożyczenia,
  - będącym środkiem obrotowym w ramach prowadzonej działalności,

- w inwentarzu żywym, drzewostanach, roślinach na pniu, uprawach (w tym także znajdujących się w szklarniach, namiotach foliowych, inspektach),
  - w pojazdach mechanicznych, przyczepach oraz ich wyposażeniu, z zastrzeżeniem że wyłączenie nie ma zastosowania w ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej w życiu prywatnym,
  - w paliwach napędowych,
  - w domu jednorodzinnym lub w mieszkaniu oraz w mieniu znajdującym się w domu jednorodzinnym lub mieszkaniu zamkniętym i nieużytkowanym przez okres dłuższy niż 60 dni, chyba że fakt ten został zgłoszony do Towarzystwa i w porozumieniu z Ubezpieczającym na piśmie uzgodniono dodatkowe środki zabezpieczenia mienia, i potwierdzono pisemnie ochronę ubezpieczeniową,
  - w antykach, dziełach sztuki i kolekcjach, chyba że przedmioty te zostały skatalogowane i wycenione przed zawarciem umowy ubezpieczenia przez osobę posiadającą stosowne uprawnienia do takiej wyceny, i ubezpieczone jako odrębny, i wskazany w umowie przedmiot ubezpieczenia.
- Towarzystwo nie ponosi odpowiedzialności za:
    - wartość naukową, artystyczną, zabytkową, kolekcjonerską i estetyczną ubezpieczonego mienia – przy czym zastrzeżenie nie dotyczy przyjętych do ubezpieczenia antyków, dzieł sztuki i kolekcji,
    - koszty poniesione na odkażenie lub usunięcie zanieczyszczeń z: gleby, wody lub powietrza oraz rekultywację gruntów,
    - wartość podatku od towarów i usług podlegającego odliczeniu zgodnie z obowiązującymi przepisami o VAT.

Ubezpieczenia podstawowe

III. UBEZPIECZENIE OD POŻARU I INNYCH ZDARZEŃ LOSOWYCH

§ 6 Zakres ubezpieczenia

- Zakres ubezpieczenia obejmuje szkody powstałe w okresie ubezpieczenia wskutek następujących zdarzeń losowych:
  - pożaru,
  - uderzenia pioruna,
  - wybuchu,
  - upadku statku powietrznego,
  - dymu i sadzy,
  - gradu,
  - huku ponaddzwiękowego,
  - huraganu,
  - lawiny,
  - naporu śniegu,
  - osunięcia ziemi,
  - przebiecia spowodowanego uderzeniem pioruna,
  - splywu wód po zboczach,
  - trzęsienia ziemi,
  - uderzenia pojazdu,
  - upadku drzewa lub innych przedmiotów,
  - zalania,
  - zapadania się ziemi.
- Ubezpieczone mienie objęte jest także ochroną ubezpieczeniową w granicach sumy ubezpieczenia, od szkód powstałych bezpośrednio wskutek akcji gaśniczej lub ratowniczej, wyburzenia lub odgruzowania prowadzonych w związku z wystąpieniem zdarzeń losowych objętych zakresem ubezpieczenia.
- Ponadto Towarzystwo w granicach sumy ubezpieczenia odpowiada za udokumentowane i uzasadnione koszty usunięcia pozostałości po szkodzie.
- Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje mienie znajdujące się w miejscu określonym w umowie ubezpieczenia na terytorium Polski.

§ 7 Przedmiot ubezpieczenia

- Ochroną ubezpieczeniową, w zakresie wskazanym w § 6 powyżej, można objąć:
  - mieszkanie lub dom jednorodzinny,
  - stałe elementy mieszkania lub domu jednorodzinnego,
  - garaż odrębny,
  - budynek gospodarczy,
  - obiekty małej architektury,
  - ruchomości domowe,
  - antyki, dzieła sztuki i kolekcje, (pod warunkiem ich skatalogowania i wyceny przed zawarciem umowy ubezpieczenia przez osobę posiadającą uprawnienia do takiej wyceny i dokonanej na koszt Ubezpieczającego),
  - zewnętrzne stałe elementy domu jednorodzinnego lub mieszkania.
- Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje mienie wskazane w umowie ubezpieczenia.

§ 8 Rozszerzenia zakresu ubezpieczenia

- Za opłatą dodatkowej składki mienie, o jakim mowa w § 7, można ubezpieczyć od następujących zdarzeń losowych:
  - powodzi,
  - dewastacji,
  - przebiecia.
- Dom jednorodzinny, budynek gospodarczy, garaż odrębny, obiekty małej architektury można za opłatą dodatkowej składki ubezpieczyć od zdarzenia losowego polegającego na graffiti.
- Ponadto za opłatą dodatkowej składki zakres ubezpieczenia można rozszerzyć o koszty poszukiwania przyczyn szkody wraz z kosztami usunięcia awarii instalacji wyłącznie w odniesieniu do domu jednorodzinnego lub mieszkania, lub stałych elementów oraz garaży odrębnych i budynków gospodarczych.

§ 9 Wyłączenia odpowiedzialności

- Z zachowaniem wyłączeń opisanych w § 5, ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje szkód powstałych:
  - w związku z prowadzeniem prac wyburzeniowych lub rozbiórkowych za wyjątkiem sytuacji opisanej w § 6 ust. 2, a także powstałych wskutek działania młotów pneumatycznych lub kafarów,
  - w urządzeniach lub instalacjach elektrycznych, wskutek działania prądu elektrycznego, chyba że działanie prądu spowodowało jednocześnie pożar; wyłączenie to nie dotyczy szkód powstałych w wyniku przepięć o ile zostało objęte ochroną ubezpieczeniową,
  - na skutek spiętrzenia wody wywołanego niedostateczną przepustowością instalacji kanalizacyjnej, jeżeli za jej utrzymanie lub konserwację odpowiada Ubezpieczony, chyba że brak należytego utrzymania lub konserwacji nie miał wpływu na powstanie lub rozmiar szkody,
  - w wyniku załamania się dachu na skutek naporu śniegu, wskutek obniżonej wytrzymałości dachu spowodowanej brakiem jego konserwacji lub jego nienależytym stanem technicznym, jeżeli za jego utrzymanie lub konserwację odpowiada Ubezpieczony,
  - w wyniku osuwania lub zapadania się ziemi w następstwie zalania wodą wodociągową,
  - w wyniku pęknięcia jakichkolwiek instalacji znajdujących się na zewnątrz mieszkania lub domu jednorodzinnego,
  - w wyniku pęknięcia, na skutek działania mrozu, instalacji wewnętrznej za utrzymanie której odpowiada Ubezpieczony,
  - wskutek osuszania oraz zapadania lub obsunięcia ziemi w związku z osuszaniem,
  - wskutek stłuczenia, uszkodzenia lub pęknięcia szyb i elementów szklanych,
  - wskutek uszkodzenia mienia w wyniku graffiti, chyba że zakres ubezpieczenia został rozszerzony o zdarzenie losowe polegające na graffiti.
- Ponadto, ochroną ubezpieczeniową nie są objęte:
  - zwiększone koszty wynikające z braku materiałów potrzebnych do przywrócenia stanu istniejącego przed szkodą,
  - straty niematerialne, utracony zysk, koszty wynikłe ze zwiększonego zużycia mediów,
  - szkody wyrządzone przepięciem w odgromnikach, miernikach, licznikach, grzejnych urządzeniach elektrycznych, wkładkach topikowych, bezpiecznikach, stycznikach, czujnikach elektrycznych, żarówkach, lampach oraz częściach ulegających szybkiemu zużyciu lub podlegających wielokrotnej, okresowej wymianie w toku normalnego użytkowania.

IV. UBEZPIECZENIE MIENIA OD KRADZIEŻY Z WŁAMANIEM I ROZBOJU

§ 10 Zakres ubezpieczenia

- Zakres ubezpieczenia obejmuje szkody powstałe w okresie ubezpieczenia wskutek następujących zdarzeń losowych:
  - kradzieży z włamaniem,
  - rozboju.
- Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje mienie, określone w § 11, znajdujące się w miejscu określonym w umowie ubezpieczenia na terytorium Polski.

§ 11 Przedmiot ubezpieczenia

- Ochroną ubezpieczeniową, w zakresie wskazanym w § 10 powyżej, można objąć następujące mienie:
  - ruchomości domowe,
  - antyki, dzieła sztuki i kolekcje (pod warunkiem ich skatalogowania i wyceny przed zawarciem umowy ubezpieczenia, dokonanej na koszt Ubezpieczającego przez osobę posiadającą stosowne uprawnienia do takiej wyceny),
  - stałe elementy.
- Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje mienie wskazane w umowie ubezpieczenia.

§ 12 Dodatkowy przedmiot i zakres ubezpieczenia

Za opłatą dodatkowej składki ochroną ubezpieczeniową w zakresie kradzieży zwykłej można objąć następujące mienie:

- elementy obiektów małej architektury,
- zewnętrzne stałe elementy domu jednorodzinnego lub mieszkania.

§ 13 Wyłączenia odpowiedzialności

Z zachowaniem wyłączeń opisanych w § 5, ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje szkód:

- w mieniu, o którym mowa w § 11, znajdującym się w domu jednorodzinnym, mieszkaniu, garażu odrębnym lub budynku gospodarczym, zabezpieczonym niezgodnie z postanowieniami określonymi w § 46, o ile miało to wpływ na powstanie lub rozmiar szkody,
- w ruchomościach domowych znajdujących się na tarasie, balkonie lub ogólnie dostępnych: kłatkach schodowych lub korytarzach, niezależnie od zastosowanych zabezpieczeń,
- w biżuterii i wartościach pieniężnych, antykach, dziełach sztuki i kolekcjach, odzieży wykonanej w całości lub części ze skór naturalnych, w sprzęcie RTV, elektronicznym, audiowizualnym, fotograficznym, oraz instrumentach muzycznych przechowywanych w pomieszczeniach przynależnych, budynkach gospodarczych, garażach odrębnych,
- w materiałach opałowych: drewno, węgiel, koks, olej opałowy, gaz opałowy,
- polegających na zaginięciu mienia.

V. UBEZPIECZENIE SZYB OD STŁUCZENIA LUB PĘKNIĘCIA

§ 14 Zakres ubezpieczenia

Zakres ubezpieczenia obejmuje szkody powstałe w okresie ubezpieczenia wskutek stłuczenia lub pęknięcia.

§ 15 Przedmiot ubezpieczenia

Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje szyby znajdujące się w miejscu określonym w umowie ubezpieczenia.

§ 16 Wyłączenia odpowiedzialności

- Z zachowaniem wyłączeń opisanych w § 5, ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje szkód:
  - wynikłych na skutek niewłaściwego montażu lub niewłaściwej technologii wykonawstwa,
  - powstałych przy wymianie, zamontowywaniu lub wymontowywaniu przedmiotu ubezpieczenia, a także w czasie prowadzonych prac konserwacyjnych, naprawczych, remontowych lub w czasie transportu,
  - polegających na zadrapaniu, porysowaniu, poplamieniu, zmianie barwy lub odprysnięciu kawałków powierzchni.
- Towarzystwo nie obejmuje ochroną ubezpieczeniową:
  - szkła artystycznego, z wyłączeniem witraży,
  - szyb w szklarniach i inspektach,
  - szklanych i kamiennych wykładzin podłogowych,
  - szyb we wszelkich pojazdach i środkach transportu.

VI. UBEZPIECZENIE ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ W ŻYCIU PRYWATNYM

§ 17 Zakres ubezpieczenia

- Ubezpieczenie obejmuje szkody na osobie lub w mieniu, wyrządzone na terytorium Polski, a w przypadku rozszerzenia ochrony i opłaty dodatkowej składki również poza granicami Polski.
- Umowa ubezpieczenia obejmuje szkody na osobie lub w mieniu, będące następstwem wypadku, który miał miejsce w okresie ubezpieczenia przy czym wszystkie szkody, które są następstwem tego samego wypadku albo wynikające z tej samej przyczyny, niezależnie od liczby osób poszkodowanych, uważa się za powstałe w tym samym czasie.
- Zgłoszenie roszczenia musi nastąpić przed upływem terminu przedawnienia wynikającego z Kodeksu cywilnego.

§ 18 Przedmiot ubezpieczenia

Przedmiotem ubezpieczenia jest ustawowa odpowiedzialność cywilna - Ubezpieczonego i jego osób bliskich, stale zamieszkujących i prowadzących wspólnie z Ubezpieczonym gospodarstwo domowe - za szkody w mieniu lub na osobie wyrządzone osobom trzecim czynem niedozwolonym w związku z wykonywaniem czynności życia prywatnego, niezwiązane z prowadzeniem jakiegokolwiek działalności zawodowej, gospodarczej, społecznej ani politycznej. Za czynności życia prywatnego uważa się:

- opiekę nad niepełnoletnimi dziećmi,
- posiadanie i użytkowanie nieruchomości lub mienia ruchomego,
- użytkowanie urządzeń gospodarstwa domowego,
- posiadanie zwierząt domowych,
- uprawianie sportu,
- użytkowanie rowerów, wózków inwalidzkich i sprzętu pływającego,
- używanie broni, jeżeli użytkownik posiada wymagane przez przepisy prawa zezwolenie na jej posiadanie i używanie,
- korzystanie z pomocy domowej lub innych osób wykonujących prace w gospodarstwie domowym, zatrudnionych przez Ubezpieczonego w związku z wykonywaniem pracy na rzecz osób bliskich, stale zamieszkujących i prowadzących wspólnie z Ubezpieczonym gospodarstwo domowe - niezależnie od podstawy prawnej zatrudnienia i formy umowy.

§ 19 Rozszerzenia przedmiotu ubezpieczenia

Za opłatą dodatkowej składki oraz z zastrzeżeniem wyłączeń o jakich mowa w § 20, ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej w życiu prywatnym może zostać rozszerzone o:

- szkody w mieniu osób trzecich, powstałe wskutek zalania będącego następstwem eksploatacji instalacji lub urządzeń wodociągowych, kanalizacyjnych, centralnego ogrzewania lub klimatyzacyjnych niezależnie od winy Ubezpieczonego i jego osób bliskich, stale zamieszkujących i prowadzących wspólnie z Ubezpieczonym gospodarstwo domowe.
- szkody wyrządzone osobom trzecim przez najemcę i jego osoby bliskie stale zamieszkujące i prowadzące wspólnie z najemcą gospodarstwo domowe, w związku z posiadaniem i użytkowaniem na podstawie umowy najmu lub użyczenia mieszkania, domu jednorodzinnego, garażu odrębnego, budynku gospodarczego oraz obiektu małej architektury, będących przedmiotem ubezpieczenia od ognia i innych zdarzeń losowych w ramach tej samej umowy ubezpieczenia.

§ 20 Wyłączenia odpowiedzialności

- Z zachowaniem wyłączeń opisanych w § 5, ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje również szkód:
  - wyrządzonych przez rzeczy dostarczone lub wytworzone przez osoby objęte ubezpieczeniem, albo prace lub usługi przez nie wykonane,
  - związanych z prowadzeniem gospodarstwa rolnego, w zakresie objętym systemem ubezpieczeń obowiązkowych,

- 3) wyrządzonych osobom bliskim osób objętych ubezpieczeniem albo osobom przez nie zatrudnionym (bez względu na podstawę prawną i formę zatrudnienia) lub powodujących roszczenia pomiędzy osobami objętymi ubezpieczeniem na podstawie tej samej umowy; przy czym wyłączenie to nie dotyczy szkód wyrządzonych osobom o jakich mowa w § 18 pkt 8).
  - 4) wynikających z umownego przejścia odpowiedzialności cywilnej osoby trzeciej albo z rozszerzenia w drodze umowy lub innych ustaleń zakresu ustawowej odpowiedzialności cywilnej osób objętych ubezpieczeniem, z zastrzeżeniem zapisów § 19 pkt 1,
  - 5) wynikłych z posiadania, użytkowania lub prowadzenia pojazdów mechanicznych podlegających obowiązkowemu ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej,
  - 6) wynikłych z użytkowania jakichkolwiek statków powietrznych lub urządzeń latających, statków, jachtów lub innych urządzeń pływających z napędem silnikowym,
  - 7) wynikłych z posiadania, składowania lub użycia materiałów wybuchowych, żrących lub trujących,
  - 8) polegających na emisji, wycieku lub innej formy przedostania się do powietrza, wody lub gruntu jakichkolwiek substancji,
  - 9) wynikłych z przeniesienia chorób zakaźnych lub zakażeń, o których osoba objęta ubezpieczeniem wiedziała lub przy zachowaniu należytej staranności mogła się dowiedzieć,
  - 10) polegających na wystąpieniu strat finansowych niezwiązanych ze szkodą w mieniu ani na osobie,
  - 11) związanych z naruszeniem praw autorskich, patentów, znaków towarowych, nazw fabrycznych,
  - 12) polegających na zniszczeniu, uszkodzeniu lub utracie wartości pieniężnych, biżuterii, antyków, dzieł sztuki, kolekcji oraz wszelkiego rodzaju dokumentów,
  - 13) wyrządzonych wskutek działania Ubezpieczonego w stanie po użyciu alkoholu lub w stanie nietrzeźwości albo działania Ubezpieczonego pod wpływem innych środków odurzających, wyłączając przypadki ich zażycia zgodnie z zaleceniem lekarza – o ile miało to wpływ na powstanie lub rozmiar szkody,
  - 14) wyrządzonych w związku z wyczynowym lub zawodowym uprawianiem sportów,
  - 15) powstałych wskutek osiadania gruntu, osunięcia się ziemi lub powodzi,
2. Ubezpieczenie nie pokrywa grzywnien i kar administracyjnych lub sądowych oraz kar o charakterze pieniężnym, w tym również odszkodowań o charakterze karnym, nałożonych na osoby objęte ubezpieczeniem.

VII. UBEZPIECZENIE NASTĘPSTW NIESZCZĘŚLIWYCH WYPADKÓW

§ 21 Zakres ubezpieczenia

1. Zakres ubezpieczenia obejmuje:
  - 1) wymienione w poniższej tabeli, złamania kości Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku; rodzaj złamania i przysługująca z tego tytułu Ubezpieczonemu wysokość świadczenia, wskazana jako procent sumy ubezpieczenia, określa poniższa tabela:

Rodzaj złamania	% sumy ubezpieczenia
Złamanie obojczyka	10
Złamanie nasady bliższej kości ramiennej	12
Złamanie trzonu kości ramiennej	10
Złamanie (śródstawowe) nasady dalszej kości ramiennej lub nasady bliższej kości promieniowej lub nasady bliższej kości łokciowej	15
Złamanie trzonu kości łokciowej lub trzonu kości promieniowej	10
Złamanie (śródstawowe) nasady dalszej kości łokciowej lub nasady dalszej kości promieniowej	10
Złamanie (śródstawowe) nasad dalszych kości promieniowej i kości łokciowej (obu kości przedramienia)	12
Złamanie w obrębie kciuka	6
Złamanie palca wskazującego	3
Złamanie w obrębie palców ręki, od III do V (za każdy palec)	2
Złamanie kości udowej	25
Złamanie kości piszczelowej	10
Złamanie kości strzałki	5
Złamanie kości piszczelowej i kości strzałki (obu kości podudzia)	15
Złamanie kości śródstopia	5
Złamanie palucha	3
Złamanie palców stopy od II do V (za każdy palec)	1

Za uszczerbek na zdrowiu polegający na pęknięciu kości, przyznawane jest świadczenie tej samej wysokości co za uszczerbek polegający na złamaniu tych kości.

- 2) śmierć Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku,
- 3) śmierć Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku w ruchu komunikacyjnym.

2. Zakres ubezpieczenia obejmuje następstwa nieszczęśliwych wypadków określone w ust. 1, doznanych przez Ubezpieczonych w okresie ubezpieczenia na terytorium całego świata.

§ 22 Przedmiot ubezpieczenia

Przedmiotem ubezpieczenia są następstwa nieszczęśliwych wypadków, doznane przez Ubezpieczonego lub wskazane przez Ubezpieczającego w umowie ubezpieczenia osoby bliskie, stale zamieszkujące i prowadzące wspólnie z Ubezpieczonym gospodarstwo domowe.

§ 23 Wyłączenia odpowiedzialności

1. Z zachowaniem wyłączeń opisanych w § 5, ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje następstw nieszczęśliwych wypadków powstałych wskutek:
  - 1) umyślnego popełnienia lub usiłowania popełnienia przez osobę objętą ubezpieczeniem przestępstwa, stwierdzonego prawomocnym wyrokiem sądu,
  - 2) czynnego udziału Ubezpieczonego w aktach przemocy lub terroryzmu,
  - 3) pełnienia przez Ubezpieczonego czynnej służby w siłach zbrojnych jakiegokolwiek państwa,
  - 4) uczestniczenia Ubezpieczonego w bójkach, z wyjątkiem działania w obronie koniecznej,
  - 5) samobójstwa popełnionego przez Ubezpieczonego, samookaleczenia lub okaleczenia na jego własną prośbę,
  - 6) działania Ubezpieczonego pod wpływem, w stanie lub warunkach choroby psychicznej, zaburzeń psychicznych lub choroby układu nerwowego,
  - 7) zatrucia się Ubezpieczonego spowodowanego spożyciem alkoholu lub środków odurzających,
  - 8) działania Ubezpieczonego w stanie po użyciu alkoholu lub w stanie nietrzeźwości albo działania Ubezpieczonego pod wpływem innych środków odurzających, wyłączając przypadki ich zażycia zgodnie z zaleceniem lekarza,
  - 9) poddania się Ubezpieczonego zabiegom o charakterze medycznym poza kontrolą lekarzy,
  - 10) niewłaściwego leczenia lub niewłaściwie wykonanych zabiegów leczniczych, chyba że leczenie lub zabiegi zostały wykonane zgodnie ze wskazaniem lekarskim w związku z leczeniem skutków nieszczęśliwego wypadku,
  - 11) prowadzenia przez Ubezpieczonego pojazdu bez wymaganego prawem uprawnienia do prowadzenia danego pojazdu,
  - 12) uczestniczenia w rajdach, wyścigach lub próbach prędkościowych,
  - 13) przewozu lotniczego Ubezpieczonego w charakterze innym niż pasażer samolotu pasażerskich licencjonowanych linii lotniczych,
  - 14) wykonywania pracy,
  - 15) amatorskiego uprawiania sportów wysokiego ryzyka,
  - 16) wyczynowego lub zawodowego uprawiania sportu, o ile powyższe okoliczności, wskazane w pkt 1) – 16), miały wpływ na zaistnienie nieszczęśliwego wypadku.
2. Odpowiedzialność Towarzystwa nie obejmuje zadośćuczynienia za doznany ból, cierpienia fizyczne i moralne.

Ubezpieczenia dodatkowe

VIII. UBEZPIECZENIE SPRZĘTU WĘDKARSKIEGO

§ 24 Zakres ubezpieczenia

Zakres ubezpieczenia obejmuje szkody powstałe w okresie ubezpieczenia wynikające z utraty, uszkodzenia lub zniszczenia sprzętu wędkarskiego, będące następstwem zdarzenia losowego, które nastąpiło poza miejscem wskazanym w umowie ubezpieczenia, ruchomości domowych od kradzieży z włamaniem i rozboju, z zastrzeżeniem postanowień § 26.

§ 25 Przedmiot ubezpieczenia

Przedmiotem ubezpieczenia, w zakresie wskazanym w § 24, jest sprzęt wędkarski objęty ochroną ubezpieczeniową w ramach umowy ubezpieczenia ruchomości domowych.

§ 26 Wyłączenia odpowiedzialności

Do ubezpieczenia sprzętu wędkarskiego zastosowanie mają odpowiednio wyłączenia opisane w § 5, § 9 oraz §13, a ponadto ochroną ubezpieczeniową nie są objęte szkody poniesione:

- 1) w związku z dewastacją lub graffiti,
- 2) w związku z kradzieżą zwykłą oraz polegające na zaginięciu mienia,
- 3) w związku z przechowywaniem w pomieszczeniach zabezpieczonych niezgodnie z postanowieniami określonymi w § 46, o ile miało to wpływ na powstanie lub rozmiar szkody,
- 4) w sprzęcie wędkarskim znajdującym się na tarasie, balkonie oraz ogólnodostępnej: klatce schodowej lub korytarzu, niezależnie od zastosowanych zabezpieczeń.

IX. UBEZPIECZENIE NAGROBKÓW

§ 27 Zakres ubezpieczenia

1. Zakres ubezpieczenia mienia, o którym mowa w § 28, obejmuje szkody powstałe w okresie ubezpieczenia wskutek następujących zdarzeń losowych:
  - 1) pożaru,
  - 2) uderzenia pioruna,
  - 3) wybuchu,

- 4) upadku statku powietrznego,
  - 5) huraganu,
  - 6) gradu,
  - 7) lawiny,
  - 8) spływu wód po zboczach,
  - 9) trzęsienia ziemi,
  - 10) uderzenia pojazdu,
  - 11) upadku drzew lub innych przedmiotów,
  - 12) kradzieży zwykłej,
  - 13) dewastacji i graffiti.
2. Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje przedmiot ubezpieczenia, wskazany w § 28, znajdujący się na terytorium Polski, w miejscu określonym w umowie ubezpieczenia.

§ 28 Przedmiot ubezpieczenia

Przedmiotem ubezpieczenia jest nagrobek.

§ 29 Wyłączenia odpowiedzialności

1. Z zachowaniem wyłączeń opisanych w § 5, ochroną ubezpieczeniową nie są objęte szkody:
  - 1) polegające na uszkodzeniu nagrobków, w związku z działalnością przedsiębiorstw pogrzebowych, kamieniarskich lub działalnością zarządu cmentarza komunalnego lub wyznaniowego,
  - 2) polegające na zabrudzeniu lub wylaniu wosku oraz zarysowaniu, zadrapaniu, poplamieniu i odbarwieniu,
  - 3) powstałe wskutek naturalnego zużycia nagrobka,
  - 4) powstałe wskutek wady materiału, niewłaściwego wykonania lub wadliwego montażu nagrobka,
  - 5) powstałe w następstwie: zapadania się ziemi, osuwania się ziemi, naporu śniegu lub lodu, zalania, dymu i sadzy powodzi.
2. Ponadto Towarzystwo nie udziela ochrony ubezpieczeniowej jeśli elementy nagrobka nie są do siebie przymocowane na stałe w sposób uniemożliwiający ich odłączenie bez widocznych śladów ich uszkodzenia lub użycia narzędzi.

X. UBEZPIECZENIE UTRATY DOKUMENTÓW

§ 30 Zakres ubezpieczenia

1. Zakres ubezpieczenia obejmuje szkody powstałe wskutek kradzieży z włamaniem, rozboju lub kradzieży zwykłej dokumentów, o których mowa w § 31 zaistniałe w okresie ubezpieczenia.
2. Odpowiedzialność Towarzystwa powstaje gdy wskutek zdarzeń losowych objętych zakresem ubezpieczenia wystąpiła utrata:
  - 1) przynajmniej jednego z dokumentów wymienionych w § 31 pkt 1) - 4),
  - 2) utraty karty płatniczej Visa/MasterCard, o której mowa w § 31 pkt 5), łącznie z przynajmniej jednym dokumentem wymienionym w § 31 pkt 1) - 4).
3. Ochroną ubezpieczeniową z tytułu utraty dokumentów objęte są osoby wskazane w umowie ubezpieczenia.
4. Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje wypadki, powodujące szkodę, zaistniałe na terytorium Polski.

§ 31 Przedmiot ubezpieczenia

Przedmiotem ubezpieczenia są koszty odtworzenia (rozumiane jako koszty wykonania duplikatów lub wykonania nowych) następujących dokumentów:

- 1) dowodu osobistego Ubezpieczonego,
- 2) paszportu Ubezpieczonego,
- 3) prawa jazdy Ubezpieczonego,
- 4) dowodu rejestracyjnego do pojazdu stanowiącego własność lub współwłasność Ubezpieczonego,
- 5) karty płatniczej Visa/MasterCard Ubezpieczonego.

§ 32 Wyłączenia odpowiedzialności

Z zachowaniem wyłączeń opisanych w § 5, ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje szkód:

- 1) powstałych wskutek konfiskaty lub zarekwirowania dokumentów na podstawie decyzji podjętej przez uprawnione do tego organy władzy, jak również spowodowane działaniami tych organów,
- 2) powstałych wskutek zniszczenia lub zaginięcia dokumentów,
- 3) wynikających z utraty spodziewanego zysku, wynagrodzeń, kar umownych, opóźnień.

XI. UBEZPIECZENIE DOMÓW LETNISKOWYCH

§ 33 Zakres ubezpieczenia

1. Z zastrzeżeniem § 34 zakresem ubezpieczenia objęte są szkody powstałe w okresie ubezpieczenia wskutek następujących zdarzeń losowych:
  - 1) pożaru,
  - 2) uderzenia pioruna,
  - 3) wybuchu,
  - 4) upadku statku powietrznego,
  - 5) dymu i sadzy,
  - 6) gradu,
  - 7) huku ponaddzwiękowego,
  - 8) huraganu,
  - 9) lawiny,
  - 10) naporu śniegu,

- 11) osunięcia ziemi,
  - 12) spływu wód po zboczach,
  - 13) trzęsienia ziemi,
  - 14) uderzenia pojazdu,
  - 15) upadku drzew lub innych przedmiotów,
  - 16) zapadania się ziemi,
  - 17) zalania,
  - 18) kradzieży z włamaniem i rozboju.
2. Przedmiot ubezpieczenia, o którym mowa w § 34, w granicach sumy ubezpieczenia, objęty jest także ochroną ubezpieczeniową, od szkód powstałych bezpośrednio wskutek akcji gaśniczej lub ratowniczej, wyburzenia lub odgruzowania prowadzonych w związku z wystąpieniem zdarzeń losowych objętych zakresem ubezpieczenia.
3. Ponadto Towarzystwo w granicach sumy ubezpieczenia odpowiada za udokumentowane i uzasadnione koszty usunięcia pozostałości po szkodzie.
4. Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje przedmioty ubezpieczenia wskazane w § 34, znajdujące się na terytorium Polski, w miejscu określonym w umowie ubezpieczenia.

§ 34 Przedmiot ubezpieczenia

1. Przedmiotem ubezpieczenia może być następujące mienie:
  - 1) dom letniskowy w zakresie, o jakim mowa w § 33 ust.1 pkt 1) - 17),
  - 2) ruchomości domowe w domu letniskowym w zakresie, o jakim mowa w § 33 ust.1 pkt 1) - 17),
  - 3) stałe elementy oraz ruchomości domowe w domu letniskowym, w zakresie o jakim mowa w § 33 ust. 1 pkt 18).
2. Wybrany zakres i przedmiot ubezpieczenia wskazane są w umowie ubezpieczenia.

§ 35 Wyłączenia odpowiedzialności

Do ubezpieczenia domów letniskowych zastosowanie mają odpowiednio wyłączenia opisane w § 5, § 9 oraz §13 a ponadto, ochroną ubezpieczeniową nie są objęte szkody:

- 1) powstałe w altanach działkowych,
- 2) w przechowywanych w domu letniskowym odzieży wykonanej w całości lub w części ze skór naturalnych oraz sprzęcie fotograficznym.

§ 36 Wymagane zabezpieczenia

Towarzystwo udziela ochrony ubezpieczeniowej, w zakresie o jakim mowa w § 33 ust 1, pkt 18), pod warunkiem że ubezpieczone mienie, znajduje się w pomieszczeniach zamkniętych, spełniających minimalne wymagania, w zakresie zabezpieczeń, wymienione w § 46.

XII. UBEZPIECZENIE MIENIA PRZENOŚNEGO

§ 37 Zakres ubezpieczenia

Zakres ubezpieczenia mienia przenośnego obejmuje szkody powstałe w okresie ubezpieczenia wskutek zdarzeń losowych wskazanych w § 6 ust. 1 (pożar i inne zdarzenia losowe) i § 10 ust. 1 (kradzież z włamaniem i rozbój) na terytorium Polski.

§ 38 Przedmiot ubezpieczenia

1. Ochrona ubezpieczeniowa, w zakresie wskazanym w § 37, obejmuje mienie przenośne objęte ochroną ubezpieczeniową w ramach umowy ubezpieczenia ruchomości domowych.
2. Warunkiem objęcia ochroną ubezpieczeniową mienia przenośnego poza miejscem wskazanym w umowie ubezpieczenia ruchomości domowych, obejmującego: telefony komórkowe, laptopy, tablety, aparaty fotograficzne, kamery oraz sprzęt sportowy, jest wskazanie go w umowie ubezpieczenia z podaniem marki, modelu, numeru seryjnego i roku produkcji.

§ 39 Wyłączenia odpowiedzialności

Do ubezpieczenia mienia przenośnego zastosowanie mają odpowiednio wyłączenia opisane w § 5, § 9 oraz §13, a ponadto ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje szkód:

- 1) spowodowanych wypadkiem lub kolizją w ruchu komunikacyjnym,
- 2) powstałych w wyniku kradzieży zwykłej oraz wszelkich szkód polegających na zaginięciu mienia,
- 3) w związku z kradzieżą z włamaniem z pomieszczeń zabezpieczonych niezgodnie z postanowieniami określonymi w § 46.

XIII. UBEZPIECZENIE DOMÓW JEDNORODZINNYCH W BUDOWIE

§ 40 Zakres ubezpieczenia

1. Zakres ubezpieczenia obejmuje szkody powstałe w okresie następujących wskutek następujących zdarzeń losowych:
  - 1) pożaru,
  - 2) uderzenia pioruna,
  - 3) wybuchu,
  - 4) upadku statku powietrznego,
  - 5) dymu i sadzy,
  - 6) huku ponaddzwiękowego,
  - 7) lawiny,
  - 8) osunięcia ziemi,
  - 9) przepięcia spowodowanego uderzeniem pioruna,
  - 10) spływu wód po zboczach,
  - 11) trzęsienia ziemi,

- 12) uderzenia pojazdu,
  - 13) upadku drzewa lub innych przedmiotów,
  - 14) zapadania się ziemi.
2. Przedmiot ubezpieczenia, o którym mowa w § 41 objęty jest także ochroną ubezpieczeniową w granicach sumy ubezpieczenia, od szkód powstałych bezpośrednio wskutek akcji gaśniczej lub ratowniczej, wyburzenia lub odgruzowania prowadzonych w związku z wystąpieniem zdarzeń losowych objętych zakresem ubezpieczenia.
3. Ponadto Towarzystwo, w granicach sumy ubezpieczenia, odpowiada za udokumentowane i uzasadnione koszty usunięcia pozostałości po szkodzie.
4. Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje dom jednorodzinny w budowie znajdujący się w miejscu określonym w umowie ubezpieczenia na terytorium Polski.

§ 41 Przedmiot ubezpieczenia

Ochroną ubezpieczeniową, w zakresie o jakim mowa w § 40, objęty jest wskazany w umowie ubezpieczenia dom jednorodzinny w budowie.

§ 42 Wyłączenia odpowiedzialności

Do ubezpieczenia domów jednorodzinnych w budowie zastosowanie mają odpowiednio wyłączenia opisane w § 5 i § 9.

XIV. UBEZPIECZENIE UTRATY KLUCZY

§ 43 Zakres ubezpieczenia

Zakres ubezpieczenia obejmuje udokumentowane i poniesione przez Ubezpieczonego koszty wymiany zabezpieczeń drzwi wejściowych, jeżeli Ubezpieczony lub osoby bliskie stale zamieszkujące i prowadzące wspólnie z Ubezpieczonym gospodarstwo domowe utracą klucze służące do otwierania drzwi wejściowych mieszkania lub domu jednorodzinnego wskazanego w umowie ubezpieczenia w okresie ubezpieczenia.

§ 44 Przedmiot ubezpieczenia

Przedmiotem ubezpieczenia jest utrata kluczy do ubezpieczonego domu jednorodzinnego lub mieszkania.

§ 45 Wyłączenia odpowiedzialności

Z zachowaniem wyłączeń opisanych w § 5 ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje szkód powstałych w związku z kosztami wymiany zabezpieczeń drzwi do pomieszczeń przynależnych.

XV. POSTANOWIENIA WSPÓLNE

§ 46 Minimalne wymagane zabezpieczenia mienia przed kradzieżą z włamaniem

1. Wymagane minimalne zabezpieczenia w ubezpieczeniu mienia od kradzieży z włamaniem i rozboju:
  - 1) Wszystkie drzwi zewnętrzne oraz okna prowadzące do domu jednorodzinnego, mieszkania, domu letniskowego, lub pomieszczenia znajdującego się poza domem jednorodzinny lub mieszkaniem, w którym przechowywane jest ubezpieczone mienie, znajdują się w należytym stanie technicznym i są tak skonstruowane, osadzone i zamknięte, że ich wyłamanie lub wyważenie nie jest możliwe bez pozostawienia śladów stanowiących dowód użycia siły lub narzędzi. Wszystkie zewnętrzne otwory w ścianach, sufitach i podłogach są zabezpieczone w sposób uniemożliwiający ich pokonanie bez włamania.
  - 2) Wszystkie drzwi zewnętrzne, z zastrzeżeniem pkt 5), są zamknięte na:
    - a) co najmniej dwa zamki wielozastawkowe lub,
    - b) co najmniej jeden atestowany zamek wraz z wkładką lub,
    - c) co najmniej jeden zamek wielopunktowy zamontowany fabrycznie w atestowanych drzwiach przeciw włamaniom lub,
    - d) co najmniej jeden atestowany zamek mechaniczno-elektroniczny, przy czym atest określający stopień odporności na włamanie musi być wystawiony przez podmiot upoważniony do certyfikacji,
  - 3) Przy drzwiach dwuskrzydłowych, jedno skrzydło jest unieruchomione przy pomocy zasuw u góry i u dołu, zamykanych od wewnątrz.
  - 4) Drzwi zewnętrzne zawierające w swej konstrukcji elementy szklane muszą być zabezpieczone w sposób uniemożliwiający wejście do pomieszczeń lub otwarcie w tych drzwiach zamka przez otwór wybity w szybie. Zabezpieczenie, o którym mowa w zdaniu poprzedzającym nie dotyczy drzwi balkonowych i tarasowych.
  - 5) Drzwi zewnętrzne prowadzące do pomieszczeń przynależnych, budynku gospodarczego, garażu odrębnego i innych pomieszczeń, w których przechowywane jest ubezpieczone mienie (nie dotyczy domu jednorodzinnego, domu letniskowego lub mieszkania) są zamknięte na co najmniej jeden zamek wielozastawkowy, kłódkę wielozastawkową lub inny atestowany system zabezpieczenia przeciw włamaniom. Jeżeli jednak pomieszczenia przynależne połączone są z ubezpieczonym mieszkaniem, obowiązują takie same wymogi zabezpieczenia, jak dla mieszkania.
  - 6) W przypadku gdy garaż odrębny albo stanowiący część domu jednorodzinnego zamknięty jest:
    - a) drzwiami garażowymi otwieranymi elektrycznie zdalnym sterownikiem radiowym (z blokadą zamknięcia, bez klamki zewnętrznej) lub
    - b) drzwiami garażowymi otwieranymi ręcznie i wyposażonymi w oryginalny, zamontowany fabrycznie zamek wielozastawkowy, takie zabezpieczenie drzwi garażowych uznaje się za wystarczające.
  - 7) Klucze oryginalne i zapasowe znajdują się wyłącznie w posiadaniu Ubezpieczonego lub osób przez niego uprawnionych do ich przechowywania. W razie utraty kluczy

- (także zapasowych) lub uzyskania do nich dostępu przez osobę nieupoważnioną, Ubezpieczony zobowiązany jest niezwłocznie zmienić zamki na swój koszt.
  - 8) Jeżeli ubezpieczony dom jednorodzinny, mieszkanie lub pomieszczenie przynależne są połączone drzwiami, oknem lub innym otworem z pomieszczeniem nieobjętym ochroną ubezpieczeniową w ramach niniejszej umowy ubezpieczenia, otwory te muszą być zabezpieczone w sposób opisany w punktach powyższych.
  - 9) W przypadku ubezpieczenia ruchomości domowych lub antyków, dzieł sztuki, kolekcji na łączną sumę ubezpieczenia powyżej 50.000,00zł, co najmniej jeden z zamków drzwi zewnętrznych musi posiadać atest określający stopień odporności na włamanie wystawiony przez podmiot upoważniony do certyfikacji.
2. Towarzystwo, po dokonaniu indywidualnej oceny ryzyka (w przypadku gdy ubezpieczone mienie jest szczególnie narażone na szkodę ze względu na lokalizację domu jednorodzinnego lub mieszkania, okresowe zamieszkiwanie, wartość i rodzaj posiadanego mienia), może uzależnić objęcie mienia ochroną ubezpieczeniową od spełnienia dodatkowych lub odmiennych warunków zabezpieczenia mienia. Odmiennie warunki zabezpieczenia mienia powinny zostać zaakceptowane przez upelnomocnionego pracownika Towarzystwa i na piśmie dołączone do umowy ubezpieczenia pod rygorem nieważności.
3. W przypadku przechowywania mienia przenośnego lub sprzętu wędkarskiego w pojeździe, odpowiedzialność za kradzież z włamaniem z pojazdu zachodzi wyłącznie pod warunkiem zabezpieczenia pojazdu w następujący sposób:
  - 1) pojazd powinien być wyposażony w twarde dach (jednolita sztywna konstrukcja),
  - 2) pojazd po zaparkowaniu powinien zostać prawidłowo zamknięty na zamek, powinny zostać uruchomione urządzenia antywłamaniowe, wszystkie okna i inne otwory pozwalające na dostęp do wnętrza pojazdu powinny zostać prawidłowo zamknięte,
  - 3) mienie przenośne lub sprzęt wędkarski powinny być zamknięte w bagażniku lub innym schowku i nie mogą być widoczne z zewnątrz pojazdu.

§ 47 Suma ubezpieczenia/suma gwarancyjna

1. Suma ubezpieczenia mienia stanowi górną granicę odpowiedzialności Towarzystwa.
2. Sumę ubezpieczenia, z zastrzeżeniem ust. 4, określa Ubezpieczający oddzielnie dla poszczególnych kategorii ubezpieczonego mienia.
3. Podstawą ustalenia sumy ubezpieczenia dla:
  - 1) domu jednorodzinnego - jest wartość odtworzeniowa jeżeli okres użytkowania domu jednorodzinnego w dniu zawarcia umowy nie przekracza 40 lat, w pozostałych przypadkach - wartość rzeczywista,
  - 2) mieszkania - jest wartość rynkowa z dnia zawarcia umowy ubezpieczenia,
  - 3) stałych elementów - jest wysokość prawdopodobnej maksymalnej szkody, jaka może powstać wskutek jednego zdarzenia losowego objętego zakresem ubezpieczenia,
  - 4) ruchomości domowych - jest wysokość prawdopodobnej maksymalnej szkody, jaka może powstać wskutek jednego zdarzenia losowego objętego zakresem ubezpieczenia,
  - 5) budynków gospodarczych i garaży odrębnych - jest wartość rzeczywista,
  - 6) obiektów małej architektury lub zewnętrznych elementów domu jednorodzinnego lub mieszkania - jest wartość rzeczywista,
  - 7) antyków, dzieł sztuki, kolekcji - jest wartość rynkowa z dnia zawarcia umowy ubezpieczenia,
  - 8) szyb - jest wartość odtworzeniowa powiększona o koszty montażu i demontażu uszkodzonego elementu oraz według wysokości prawdopodobnej maksymalnej szkody, jaka może powstać wskutek jednego zdarzenia losowego objętego zakresem ubezpieczenia,
  - 9) sprzętu wędkarskiego - jest wartość odtworzeniowa jeżeli okres użytkowania od daty zakupu w dniu zawarcia umowy nie przekracza 5 lat, w pozostałych przypadkach - według wartości rzeczywistej,
  - 10) nagrobków - jest wartość odtworzeniowa,
  - 11) domów letniskowych - jest wartość odtworzeniowa jeżeli okres użytkowania domu letniskowego nie przekracza 30 lat, w pozostałych przypadkach - wartość rzeczywista,
  - 12) stałych elementów domu letniskowego - według wysokości prawdopodobnej maksymalnej szkody, jaka może powstać wskutek jednego zdarzenia losowego objętego zakresem ubezpieczenia,
  - 13) ruchomości domowych w domu letniskowym - według wysokości prawdopodobnej maksymalnej szkody, jaka może powstać wskutek jednego zdarzenia losowego objętego zakresem ubezpieczenia,
  - 14) domu jednorodzinnego w budowie - jest wartość ogólna materiałów oraz prac budowlanych, wykonanych i planowanych do wykonania w okresie ubezpieczenia.
4. Suma ubezpieczenia dla:
  - 1) szkód powstałych w wyniku kradzieży zwykłej wynosi:
    - a) dla elementów obiektów małej architektury: 10% nie więcej niż 5.000 zł sumy ubezpieczenia obiektów małej architektury w ubezpieczeniu od pożaru i innych zdarzeń losowych,
    - b) 1.000 zł dla zewnętrznych stałych elementów domu jednorodzinnego lub mieszkania,
  - 2) kosztów poszukiwania przyczyny szkody i kosztów usunięcia awarii instalacji wynosi 10.000 zł, z zastrzeżeniem że odpowiedzialność za element instalacji, który uległ awarii i był przyczyną szkody, jest ograniczona do kwoty 500 zł.
  - 3) ubezpieczenia sprzętu wędkarskiego od utraty, zniszczenia lub uszkodzenia wynosi opcjonalnie: 2.000 zł albo 4.000 zł albo 8.000 zł w zależności od wybranej i potwierdzonej przez Ubezpieczającego w umowie ubezpieczenia opcji,
  - 4) ubezpieczenia utraty dokumentów wynosi 500 zł, z zastrzeżeniem że suma ubezpieczenia jest na jednego Ubezpieczonego wskazanego w umowie ubezpieczenia,
  - 5) ubezpieczenia utraty kluczy wynosi 500 zł,
  - 6) ubezpieczenia mienia przenośnego wynosi opcjonalnie 1.000 zł lub 3.000 zł w zależności od wybranej i potwierdzonej przez Ubezpieczającego w umowie ubezpieczenia opcji.

- Suma gwarancyjna w ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej w życiu prywatnym stanowi górną granicę odpowiedzialności Towarzystwa na jeden i wszystkie wypadki w okresie ubezpieczenia.
- Suma ubezpieczenia w ubezpieczeniu następstw nieszczęśliwych wypadków stanowi górną granicę odpowiedzialności Towarzystwa w okresie ubezpieczenia, na każdą z osób wskazanych w umowie ubezpieczenia.
- Sumy ubezpieczenia/suma gwarancyjna ulegają zmniejszeniu o wartość każdego wypłaconego odszkodowania/świadczenia z wyjątkiem sumy ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków oraz ubezpieczenia utraty dokumentów.
- Suma ubezpieczenia/suma gwarancyjna, która ulega zmniejszeniu o wartość wypłaconego odszkodowania/świadczenia może zostać podwyższona w trakcie trwania okresu ubezpieczenia, na wniosek Ubezpieczającego i za zgodą Towarzystwa, pod warunkiem opłaty dodatkowej składki ustalonej przez Towarzystwo, proporcjonalnie do czasu trwania ochrony ubezpieczeniowej.
- Podwyższona suma ubezpieczenia/suma gwarancyjna, o której mowa w ust. 8 stanowi górną granicę odpowiedzialności Towarzystwa od dnia wskazanego w dokumencie potwierdzającym podwyższenie sumy ubezpieczenia/sumy gwarancyjnej.

§ 48 Składka ubezpieczeniowa

- Towarzystwo ustala wysokość składki ubezpieczeniowej na podstawie taryfy składek obowiązującej w dniu zawierania umowy ubezpieczenia. Stawki taryfowe zawarte w taryfie składek określono zgodnie z zasadami matematyki aktuariałnej, w zależności od stopnia ryzyka jakie poniesie Towarzystwo po rozpoczęciu ochrony ubezpieczeniowej oraz kosztów zawarcia i obsługi ubezpieczenia.
- Przy kalkulacji wysokości składki ubezpieczeniowej uwzględnia się:
  - długość okresu ubezpieczenia,
  - zakres ochrony ubezpieczeniowej,
  - wysokość sumy ubezpieczenia/sumy gwarancyjnej,
  - istniejące zabezpieczenia mienia,
  - ilość osób objętych ochroną ubezpieczeniową w przypadku ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków lub ubezpieczenia utraty dokumentów,
  - okoliczności wpływające na wyższą lub niższą składkę ubezpieczeniową, wskazane w ust. 3-4.
- Towarzystwo może udzielić zniżek składki ubezpieczeniowej z tytułu:
  - istnienia przeciwpożarowej instalacji sygnalizacyjno-alarmowej,
  - stałego dozoru mienia wykonywanego przez agencję ochrony mienia,
  - posiadania czynnych, atestowanych systemów antywłamaniowych,
  - zabezpieczenie wejść drzwiami o zwiększonej odporności na włamanie, potwierdzonej atestem,
  - bezszkodowej kontynuacji ubezpieczenia,
  - członkostwa w Spółdzielczej Kasie Oszczędnościowo-Kredytowej (dalej: SKOK),
  - zatrudnienia w SKOK lub w innym podmiocie związanym z systemem SKOK,
  - zawarcia więcej niż trzech ubezpieczeń spośród wskazanych w § 3 ust. 2.
- Towarzystwo może naliczyć wyższą składkę:
  - ze względu na palną konstrukcję domu letniskowego,
  - z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej w domu jednorodzinnym/ w mieszkaniu,
  - ze względu na usytuowanie mieszkania na parterze,
  - za rozłożenie płatności składki ubezpieczeniowej na raty.
- Ubezpieczający opłaca składkę ubezpieczeniową przy zawieraniu umowy ubezpieczenia jednorazowo za cały okres ubezpieczenia, chyba że w umowie ubezpieczenia ustalono płatność składki w ratach.
- W umowie ubezpieczenia zawieranej na okres krótszy niż 1 rok, składkę ubezpieczeniową oblicza się przy zastosowaniu współczynnika określonego w taryfie. W takiej sytuacji składka ubezpieczeniowa opłacana jest jednorazowo z góry za cały okres ubezpieczenia.
- Składkę ubezpieczeniową bądź jej poszczególne raty opłaca się przelewem na rachunek bankowy Towarzystwa.
- Za dzień zapłaty uważa się dzień dokonania zlecenia przelewu lub złożenia polecenia zapłaty w banku lub w urzędzie pocztowym na właściwy rachunek Towarzystwa, pod warunkiem że na rachunku Ubezpieczającego znajdowała się wystarczająca ilość środków pozwalająca na zrealizowanie zlecenia; w odmiennym przypadku za dzień zapłaty uznaje się dzień wpływu kwoty składki lub raty składki na rachunek Towarzystwa.
- Przy zmianie warunków umowy ubezpieczenia w trakcie jej trwania, powodującej konieczność opłacenia dodatkowej składki (lub zwrotu składki), składkę tę przelicza się według taryfy składek obowiązującej w dniu zawierania umowy ubezpieczenia, proporcjonalnie do pozostałego okresu ochrony ubezpieczeniowej. Składka dodatkowa jest płatna jednorazowo.
- Przy ubezpieczeniu domu jednorodzinnego w budowie, w przypadku osiągnięcia stanu surowego zamkniętego przed końcem okresu ubezpieczenia, składka za niewykorzystany okres ubezpieczenia rozliczana jest na warunkach określonych w ust. 9. Składka może zostać przeniesiona na poczet ubezpieczenia domu jednorodzinnego.
- Jeżeli Ubezpieczający uzyskał zniżkę składki na podstawie danych niezgodnych ze stanem rzeczywistym, Towarzystwu przysługuje prawo żądania dopłaty składki będącej równoważnością udzielonej zniżki wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie.
- W przypadku ustania ochrony ubezpieczeniowej przed zakończeniem okresu ubezpieczenia, Towarzystwo na wniosek Ubezpieczającego, dokona zwrotu części składki ubezpieczeniowej przypadającej za okres niewykorzystanej ochrony ubezpieczeniowej.

§ 49 Zawarcie umowy ubezpieczenia

- Podstawą zawarcia umowy ubezpieczenia jest udzielenie przez Ubezpieczającego informacji o jakie zostanie poproszony przed zawarciem umowy ubezpieczenia,

w formularzu będącym wnioskiem o zawarcie umowy ubezpieczenia udostępnionym przez Towarzystwo.

- Do zawarcia umowy ubezpieczenia dochodzi z chwilą akceptacji przez Towarzystwo wniosku o zawarcie umowy ubezpieczenia, chyba że strony umówią się inaczej.
- Umowa ubezpieczenia może być zawarta również przez telefon lub za pośrednictwem Internetu. Zasady zawierania umów ubezpieczenia za pośrednictwem telefonu lub Internetu reguluje Regulamin świadczenia usług za pośrednictwem <https://direct.saltus.pl/> oraz Biura Obsługi Klienta 801 888 666, dostępny na stronie internetowej <https://direct.saltus.pl/>.
- Na dowód zawarcia umowy ubezpieczenia, Towarzystwo wystawia dokument ubezpieczenia, którego integralną część stanowi wniosek o zawarcie umowy ubezpieczenia.
- Jeżeli dokument ubezpieczenia zawiera postanowienia, które odbiegają na niekorzyść Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego od treści złożonej oferty, Towarzystwo zobowiązane jest zwrócić na to Ubezpieczającemu uwagę na piśmie przy doręczeniu dokumentu ubezpieczenia, wyznaczając mu co najmniej siedmiodniowy termin do zgłoszenia sprzeciwu. W razie niewykonania tego obowiązku przez Towarzystwo, zmiany dokonane na niekorzyść Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego nie są skuteczne, a umowa ubezpieczenia jest zawarta zgodnie z warunkami oferty.
- W przypadku braku sprzeciwu Ubezpieczającego, o którym mowa w ust. 5, uważa się, że umowa doszła do skutku zgodnie z treścią dokumentu ubezpieczenia, od następnego dnia po upływie terminu wyznaczonego do złożenia sprzeciwu.
- W przypadku zgłoszenia przez Ubezpieczającego sprzeciwu, o którym mowa w ust. 5, uważa się, że umowa ubezpieczenia nie doszła do skutku, a odpowiedzialność Towarzystwa nie rozpoczęła się, chyba że strony dojdą do porozumienia co do warunków umowy ubezpieczenia. W przypadku nie dojścia do skutku umowy ubezpieczenia, Towarzystwo zwróci Ubezpieczającemu dokonane wpłaty na poczet składek ubezpieczeniowych.

§ 50 Czas trwania odpowiedzialności Towarzystwa

- Okres ubezpieczenia trwa jeden rok, chyba że umowę ubezpieczenia zawarto na okres krótszy (ubezpieczenie krótkoterminowe).
- Odpowiedzialność Towarzystwa, z zastrzeżeniem ust. 3, rozpoczyna się nie wcześniej niż od dnia następnego po zawarciu umowy ubezpieczenia i zapłaceniu składki lub jej pierwszej raty, chyba że w umowie ubezpieczenia określono inny termin rozpoczęcia odpowiedzialności.
- Ochrona ubezpieczeniowa w zakresie zdarzenia losowego polegającego na powodzi rozpoczyna się po 30 dniach od dnia zawarcia umowy ubezpieczenia, z zastrzeżeniem, iż zapis nie ma zastosowania w przypadku nieprzerwanej kontynuacji w Towarzystwie ubezpieczenia w zakresie zdarzenia losowego polegającego na powodzi.
- W razie zbycia przedmiotu ubezpieczenia prawa z umowy ubezpieczenia mogą być przeniesione na nabywcę przedmiotu ubezpieczenia. Przeniesienie tych praw wymaga zgody Towarzystwa.
- W razie przeniesienia praw, o których mowa w ust. 4, na nabywcę przedmiotu przechodzą także obowiązki, które ciążyły na zbywcy, chyba że strony, za zgodą Towarzystwa, umówiły się inaczej. Pomimo przejścia obowiązków zbywca odpowiada solidarnie z nabywcą za zapłatę składki przypadającej za czas do chwili przejścia własności przedmiotu ubezpieczenia na nabywcę.
- Odpowiedzialność Towarzystwa kończy się:
  - z dniem odstąpienia od umowy ubezpieczenia przez Ubezpieczającego w trybie określonym w § 51 ust.1,
  - z upływem okresu wypowiedzenia umowy ubezpieczenia,
  - z dniem rozwiązania umowy w trybie określonym w § 51 ust.7,
  - z dniem upływu okresu ubezpieczenia,
  - z upływem 7 dni od dnia otrzymania wezwania do zapłaty kolejnej raty składki, o ile składka lub rata ta nie zostanie opłacona w terminie 7 dni od otrzymania wezwania,
  - z dniem śmierci Ubezpieczonego w zakresie ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków - wobec danego Ubezpieczonego,
  - z chwilą przeniesienia własności przedmiotu ubezpieczenia, jeżeli na nabywcę przedmiotu ubezpieczenia nie zostały przeniesione prawa z umowy ubezpieczenia,
  - w przypadku wyzerpania sumy ubezpieczenia/sumy gwarancyjnej wskutek wypłaty odszkodowania lub odszkodowań/świadczenia, lub świadczeń,
  - w przypadku domu jednorodzinnego w budowie - w dniu osiągnięcia stanu surowego zamkniętego oraz wyposażenia budynku we wszystkie przewidziane w projekcie, sprawnie działające instalacje i urządzenia, pod warunkiem złożenia przez Ubezpieczającego oświadczenia o osiągnięciu stanu surowego zamkniętego oraz o wyposażeniu budynku we wszystkie przewidziane w projekcie, sprawnie działające instalacje i urządzenia.

§ 51 Odstąpienie, wypowiedzenie umowy i inne przypadki rozwiązania umowy

- Jeżeli umowa ubezpieczenia jest zawarta na okres dłuższy niż 6 miesięcy, Ubezpieczający ma prawo odstąpienia od umowy ubezpieczenia w terminie 30 dni, a w przypadku gdy Ubezpieczający jest przedsiębiorcą – w terminie 7 dni od dnia zawarcia umowy, przez złożenie Towarzystwu pisemnego oświadczenia o odstąpieniu od umowy ubezpieczenia. Jeżeli najpóźniej w chwili zawarcia umowy Towarzystwo nie poinformowało Ubezpieczającego będącego konsumentem o prawie odstąpienia od umowy, termin 30 dni biegnie od dnia, w którym Ubezpieczający będący konsumentem dowiedział się o tym prawie. Odstąpienie od umowy ubezpieczenia nie zwalnia Ubezpieczającego od obowiązku zapłaty składki za okres, w którym Towarzystwo udzielało ochrony ubezpieczeniowej.
- W przypadku opłacenia składki lub raty składki w niepełnej wysokości, a także w przypadku nieopłacenia w terminie kolejnej raty składki ubezpieczeniowej, Towarzystwo wezwie Ubezpieczającego do zapłaty tej składki lub jej brakującej części, wyznaczając w tym celu dodatkowy termin 7 dni. W wezwaniu do zapłaty Towarzystwo powiadomi Ubezpieczającego o skutkach, o których mowa w ust. 3.

3. Jeżeli brakująca część składki lub kolejna rata składki nie zostanie opłacona w dodatkowym terminie wskazanym w ust. 2, umowę ubezpieczenia uważa się za wypowiedzianą przez Ubezpieczającego ze skutkiem na ostatni dzień dodatkowego terminu wskazanego w ust. 2. W przypadku uiszczenia jedynie części składki, Towarzystwo zwróci część składki ubezpieczeniowej przypadającej za okres, w którym nie świadczyło ochrony ubezpieczeniowej.
4. Po zawarciu umowy ubezpieczenia Towarzystwo zastrzega sobie prawo do weryfikacji informacji podanych przez Ubezpieczającego przed zawarciem umowy ubezpieczenia oraz wglądu do dokumentów potwierdzających te informacje, a także do oględzin ubezpieczonego mienia. Jeżeli w wyniku weryfikacji informacji, dokumentów lub oględzin ujawnią się okoliczności, co do których Ubezpieczający podał nieprawdę lub zataił prawdę w chwili składania wniosku o zawarcie umowy ubezpieczenia, Towarzystwo może wypowiedzieć umowę ubezpieczenia ze skutkiem natychmiastowym. Towarzystwo może wypowiedzieć umowę ubezpieczenia ze skutkiem natychmiastowym również w przypadku odmowy udzielenia informacji lub dostarczenia dokumentacji, o których mowa w zdaniu pierwszym, a także w przypadku niewyrażenia zgody na dokonanie oględzin ubezpieczonego mienia. W takim przypadku Towarzystwo zwróci część składki ubezpieczeniowej przypadającej za okres, w którym nie świadczyło ochrony ubezpieczeniowej.
5. W razie ujawnienia okoliczności, która pociąga za sobą istotną zmianę prawdopodobieństwa wypadku, każda ze stron może żądać odpowiedniej zmiany wysokości składki, poczynając od chwili, w której zaszła ta okoliczność, nie wcześniej jednak, niż od początku bieżącego okresu ubezpieczenia. W razie zgłoszenia takiego żądania, druga strona może w terminie 14 dni wypowiedzieć umowę ze skutkiem natychmiastowym.
6. Wypowiedzenie umowy ubezpieczenia nie zwalnia Ubezpieczającego z obowiązku zapłaty składki ubezpieczeniowej za okres trwania odpowiedzialności Towarzystwa.
7. Na wniosek Ubezpieczającego i za zgodą Towarzystwa, umowa ubezpieczenia może zostać rozwiązana ze skutkiem na dzień doręczenia Towarzystwu wniosku o wcześniejsze zakończenie ochrony ubezpieczeniowej.

§ 52 Obowiązki Ubezpieczającego i Ubezpieczonego przed zawarciem umowy ubezpieczenia

1. Przed zawarciem umowy ubezpieczenia Ubezpieczający obowiązany jest podać do wiadomości Towarzystwa wszelkie znane mu okoliczności dotyczące przedmiotu ubezpieczenia, o które Towarzystwo zapytywało przed zawarciem umowy ubezpieczenia. Jeżeli Ubezpieczający zawiera umowę przez przedstawiciela, obowiązek ten ciąży również na przedstawicielu i obejmuje ponadto okoliczności jemu znane. W razie zawarcia przez Towarzystwo umowy ubezpieczenia mimo braku odpowiedzi na poszczególne pytania, pominięte okoliczności uważa się za nieistotne.
2. Towarzystwo nie ponosi odpowiedzialności za skutki okoliczności, które z naruszeniem ust.1 nie zostały podane do jego wiadomości. Jeżeli do naruszenia ust.1 doszło z winy umyślnej, w razie wątpliwości przyjmuje się, że wypadek przewidziany umową i jego następstwa są skutkiem okoliczności, o których mowa w zdaniu poprzedzającym.
3. W przypadku ubezpieczenia antyków, dzieł sztuki i kolekcji Ubezpieczający zobowiązany jest dokonać na własny koszt ich skatalogowania i wyceny przez osobę posiadającą uprawnienia do takiej wyceny. W przypadku braku sporządzenia wyceny tych przedmiotów odpowiedzialność Towarzystwa jest wyłączona.

§ 53 Obowiązki Ubezpieczającego i Ubezpieczonego w trakcie trwania umowy ubezpieczenia

1. Ubezpieczający i Ubezpieczony zobowiązani są zgłaszać na piśmie do wiadomości Towarzystwa wszelkie zmiany okoliczności o jakich mowa w § 52 ust.1.
2. Towarzystwo nie ponosi odpowiedzialności za skutki okoliczności, które z naruszeniem ust. 1 nie zostały podane do jego wiadomości. Jeżeli do naruszenia postanowień ust. 1 doszło z winy umyślnej, w razie wątpliwości przyjmuje się, że wypadek przewidziany umową i jego następstwa są skutkiem okoliczności, o których mowa w zdaniu poprzedzającym.
3. Ubezpieczający i Ubezpieczony w trakcie trwania umowy ubezpieczenia obowiązani są:
  - 1) przestrzegać ogólnie obowiązujących przepisów bezpieczeństwa mających na celu zapobieganie powstaniu szkody, w szczególności przepisów o ochronie przeciwpożarowej, o budowie i eksploatacji urządzeń technicznych oraz wykonaniu nadzoru technicznego nad tymi urządzeniami oraz przepisów z zakresu prawa budowlanego,
  - 2) dbać o konserwację instalacji, przewodów i urządzeń doprowadzających i odprowadzających wodę (wodociągowych, kanalizacyjnych, centralnego ogrzewania); wszelkie inwestycje i przeróbki niezbędne, w ocenie rzeczoznawców lub w świetle obowiązujących przepisów, dla właściwej konserwacji i prawidłowego działania przewodów i urządzeń, powinny być wykonane niezwłocznie; Ubezpieczający i Ubezpieczony obowiązani jest także w terminie zastosować właściwe środki ochronne w celu zabezpieczenia przed mrozem przewodów i urządzeń służących do rozprowadzania wody,
  - 3) prawidłowo zabezpieczyć mienie zgodnie z wymogami określonymi w § 46.
4. Niedopełnienie przez Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego obowiązków podanych w ust. 3 pkt 1) - 3) z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa, jeżeli uchybienie tym obowiązkom pozostaje w związku przyczynowo-skutkowym z zajściem wypadku, skutkuje wyłączeniem odpowiedzialności Towarzystwa.

§ 54 Obowiązki Ubezpieczającego i Ubezpieczonego w przypadku zajścia wypadku

1. W razie zajścia wypadku Ubezpieczający lub Ubezpieczony obowiązani jest użyć dostępnych mu środków w celu ratowania przedmiotu ubezpieczenia oraz zapobieżenia szkodzi lub zmniejszenia jej rozmiarów.
2. Jeżeli Ubezpieczający lub Ubezpieczony umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa nie zastosował środków określonych w ust.1, Towarzystwo jest wolne od odpowiedzialności za szkody powstałe z tego powodu.

3. Ponadto do obowiązków Ubezpieczającego i Ubezpieczonego należy:
  - 1) nie później niż w terminie 3 dni od daty zajścia szkody lub uzyskania o niej wiadomości, zawiadomić Towarzystwo, podając rodzaj i przedmiot szkody oraz okoliczności jej powstania,
  - 2) zawiadomić policję o każdym przypadku, którego okoliczności mogą wskazywać na popełnienie przestępstwa lub wykroczenia, niezwłocznie jednak nie później niż w terminie 48 godzin od powzięcia wiadomości o popełnieniu przestępstwa lub wykroczenia,
  - 3) zawiadomić administrację budynku o każdym przypadku zalania w terminie 3 dni od daty zajścia szkody lub uzyskania o niej wiadomości,
  - 4) pozostawić bez zmian miejsce szkody do czasu przybycia przedstawiciela Towarzystwa, chyba że zmiana jest niezbędna dla zabezpieczenia mienia pozostałego po szkodzi i dla zmniejszenia szkody bądź dla ratowania życia lub zdrowia ludzkiego,
  - 5) podjąć współpracę z Towarzystwem w celu wyjaśnienia wszelkich okoliczności powstania szkody oraz ustalenia jej rozmiarów,
  - 6) stosować się do zaleceń Towarzystwa, udzielając mu niezbędnych wyjaśnień i pełnomocnictw,
  - 7) umożliwić Towarzystwu dokonanie czynności niezbędnych do ustalenia okoliczności powstania szkody, zasadności roszczenia oraz udzielić w tym celu niezbędnej pomocy i wyjaśnień,
  - 8) w ciągu 7 dni od daty zawiadomienia Towarzystwa o wypadku ubezpieczeniowym złożyć wykaz utraconych, zniszczonych lub uszkodzonych przedmiotów ubezpieczenia z podaniem ich ilości, wartości i roku nabycia wraz z dokumentami potwierdzającymi tytuł prawny do ubezpieczonego mienia oraz uzasadniającą wysokość i zasadność roszczenia (w tym - dla przedmiotów, których wartość jednostkowa przekracza kwotę 5.000 zł - dokument zakupu), a w przypadku ubezpieczenia domu jednorodzinnego w budowie przedstawić do wglądu Towarzystwa pozwolenie na budowę, dziennik budowy, kosztorys, o ile Ubezpieczający lub Ubezpieczony jest w jego posiadaniu, ewentualne protokoły odbiorów częściowych i końcowych, rachunki zakupu materiałów, surowców i półfabrykatów oraz dokumenty potwierdzające tytuł prawny do nieruchomości oraz uzasadniającą, wysokość i zasadność roszczenia,
  - 9) przedstawić w ustalonym terminie i formie rachunek szkody (roszczenie),
  - 10) w odniesieniu do ubezpieczenia nagrobków:
    - a) powiadomić policję o kradzieży lub dewastacji nagrobka oraz uzyskania pisemnego potwierdzenia tego faktu,
    - b) powiadomić zarządcę cmentarza komunalnego lub wyznaniowego o fakcie uszkodzenia w następstwie zdarzenia losowego, kradzieży lub dewastacji nagrobka.
  - 11) zabezpieczyć prawa regresowe.
4. W razie naruszenia z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego obowiązków określonych w ust. 3 pkt 1) Towarzystwo może odpowiednio zmniejszyć świadczenie, jeżeli naruszenie przyczyniło się do zwiększenia szkody lub uniemożliwiło Towarzystwu ustalenie okoliczności i skutków wypadku.
5. W razie uzyskania informacji o mieniu skradzionym lub zrabowanym, Ubezpieczający lub Ubezpieczony obowiązany jest niezwłocznie zawiadomić o tym policję i Towarzystwo oraz uczestniczyć w czynnościach zmierzających do rozpoznania i odzyskania tych przedmiotów. Jeżeli Ubezpieczający/Ubezpieczony odzyskał utracone przedmioty lub mienie po wypłacie odszkodowania, obowiązany jest zwrócić Towarzystwu wypłacone odszkodowanie za te przedmioty albo przenieść prawa do tych przedmiotów na rzecz Towarzystwa.
6. Niedopełnienie przez Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego obowiązków przewidzianych w ust. 3 pkt 2) - 11) lub ust. 5 może skutkować odmową wypłaty odszkodowania w całości lub części, chyba że niedopełnienie tych obowiązków nie miało wpływu na ustalenie okoliczności powstania szkody, jej rozmiaru lub wysokości odszkodowania.
7. Towarzystwo nie może zastosować konsekwencji, o jakich mowa w ust. 6, w przypadku naruszenia przez Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego obowiązków określonych w ust. 3 pkt 4), jeżeli w terminie 7 dni od daty powiadomienia o szkodzi nie zostały podjęte czynności likwidacyjne.
8. Przy roszczeniu o wypłatę świadczenia ubezpieczeniowego z tytułu następstw nieszczęśliwych wypadków Ubezpieczony lub osoba uprawniona do świadczenia ubezpieczeniowego winna przedłożyć Towarzystwu następujące dokumenty niezbędne do ustalenia zasadności roszczenia:
  - 1) w przypadku złamania kości Ubezpieczonego:
    - a) dokumentację potwierdzającą zajście nieszczęśliwego wypadku,
    - b) dokumentację medyczną potwierdzającą złamanie kości,
    - c) na pisemny wniosek Towarzystwa - orzeczenie lekarskie o zakończeniu leczenia i rehabilitacji,
    - d) własny dokument tożsamości,
  - 2) w przypadku śmierci Ubezpieczonego:
    - a) dokumentację potwierdzającą zajście nieszczęśliwego wypadku,
    - b) skrócony odpis aktu zgonu Ubezpieczonego,
    - c) kartę statystyczną do karty zgonu z podaną przyczyną zgonu lub protokół sekcynny lub dokument medyczny wydany przez lekarza, określający przyczynę zgonu,
    - d) dokument tożsamości osoby występującej z roszczeniem.
9. W przypadku śmierci lub złamania kości, które nastąpiło za granicą, uposażony lub inna osoba występująca z roszczeniem, winna przedłożyć wraz z dokumentami, o których mowa w ust. 8, dokumenty dotyczące śmierci lub złamania kości Ubezpieczonego, wystawione za granicą przez uprawnione podmioty.
10. Wszelkie składane dokumenty wystawione w języku innym niż polski, powinny zostać przetłumaczone na język polski przez tłumacza przysięgłego, na koszt osoby występującej z roszczeniem.
11. Koszty związane z uzyskaniem i przekazaniem dokumentów, o których mowa w ust. 8, 9 i 10 ponosi Ubezpieczający lub osoba uprawniona do świadczenia.

§ 55 Sposób ustalania rozmiarów szkody i wysokości odszkodowania

1. Wysokość odszkodowania ustala się w kwocie odpowiadającej rozmiarowi szkody w granicach sumy ubezpieczenia/sumy gwarancyjnej.
2. Wysokość szkody w mieniu ustala się dla:
  - 1) domu jednorodzinnego - według wartości kosztów remontu lub odbudowy w tym samym miejscu z uwzględnieniem dotychczasowych wymiarów, konstrukcji lub materiałów jeżeli wiek domu jednorodzinnego w dniu zawarcia umowy nie przekracza 40 lat, w pozostałych przypadkach - według wartości kosztów remontu lub odbudowy w tym samym miejscu z uwzględnieniem dotychczasowych wymiarów, konstrukcji lub materiałów po potrąceniu zużycia technicznego,
  - 2) mieszkania wraz z pomieszczeniami przynależnymi - według wartości kosztów remontu, a w przypadku szkody całkowitej według wartości rynkowej z dnia zawarcia umowy ubezpieczenia,
  - 3) stałych elementów - według kosztów odtworzenia, jeżeli okres od ich instalacji lub ostatniego remontu w dniu zawarcia umowy nie przekracza 15 lat, w pozostałych przypadkach - według wartości rzeczywistej,
  - 4) ruchomości domowych (w tym sprzętu wędkarskiego) - według kosztów odtworzenia jeżeli okres użytkowania od daty zakupu w dniu zawarcia umowy nie przekracza 10 lat, w pozostałych przypadkach - według wartości rzeczywistej, z zastrzeżeniem pkt 5), 8), 9), 10), 12),
  - 5) sprzętu AGD i RTV - według kosztów odtworzenia, jeżeli okres użytkowania od daty zakupu w dniu zawarcia umowy nie przekracza 5 lat, w pozostałych przypadkach - według wartości rzeczywistej,
  - 6) budynków gospodarczych i garaży - według wartości kosztów remontu lub odbudowy w tym samym miejscu z uwzględnieniem dotychczasowych wymiarów, konstrukcji lub materiałów, po potrąceniu zużycia technicznego,
  - 7) obiektów małej architektury lub zewnętrznych elementów domu lub mieszkania - według wartości kosztów remontu lub odbudowy w tym samym miejscu z uwzględnieniem dotychczasowych wymiarów, konstrukcji lub materiałów, po potrąceniu zużycia technicznego,
  - 8) antyków, dzieł sztuki i kolekcji - według wartości rynkowej bądź kosztów naprawy; jeżeli rozmiar szkody ustala się jako koszty naprawy, powinny być one udokumentowane rachunkiem wykonawcy,
  - 9) dla wyrobów ze złota, srebra, kamieni szlachetnych i pereł, a także platyny i pozostałych metali z grupy platynowych - według cen zakupu bądź kosztów wytworzenia lub ceny rynkowej materiałów, z których zostały zrobione bądź według wysokości kosztów naprawy, jeżeli rozmiar szkody ustala się jako koszty naprawy, wartość tych kosztów powinna być udokumentowana rachunkiem wykonawcy,
  - 10) gotówki - według wartości nominalnej,
  - 11) szyb od stłuczenia lub pęknięcia - według kosztów odtworzenia z uwzględnieniem montażu i demontażu uszkodzonego elementu,
  - 12) ubezpieczenia sprzętu wędkarskiego - dla szkód poza miejscem wskazanym w umowie ubezpieczenia - według kosztów jego odtworzenia, jeżeli okres użytkowania od daty zakupu w dniu zawarcia umowy nie przekracza 5 lat, w pozostałych przypadkach - według wartości rzeczywistej,
  - 13) nagrobków - według wysokości kosztu remontu, naprawy, odbudowy lub ceny nabycia nowego mienia tego samego rodzaju, typu i o takich samych parametrach technicznych, na podstawie rachunków lub faktur potwierdzających poniesione koszty wraz z wykazem wykonanych robót i wykorzystanych materiałów,
  - 14) domu letniskowego - według wartości kosztów remontu lub odbudowy w tym samym miejscu z uwzględnieniem dotychczasowych wymiarów, konstrukcji lub materiałów, jeżeli okres użytkowania domu letniskowego w dniu zawarcia umowy nie przekracza 30 lat, w pozostałych przypadkach - według wartości rzeczywistej,
  - 15) stałych elementów domu letniskowego - według kosztów odtworzenia, jeżeli okres od ich instalacji lub ostatniego remontu w dniu zawarcia umowy nie przekracza 15 lat, w pozostałych przypadkach - według wartości rzeczywistej,
  - 16) ruchomości domowych w domu letniskowym - według kosztów odtworzenia, jeżeli okres użytkowania od daty zakupu w dniu zawarcia umowy nie przekracza 10 lat, w pozostałych przypadkach - według wartości rzeczywistej,
  - 17) domu jednorodzinnego w budowie - według łącznej wartości użytych materiałów oraz wykonanych prac budowlanych,
  - 18) dla kosztów poszukiwania przyczyn szkody - w wysokości kosztu remontu, naprawy i odbudowy stałych elementów z zastosowaniem materiałów zbliżonych do typu dotychczasowego i o zbliżonych parametrach technicznych na podstawie rachunków potwierdzających poniesione koszty wraz z wykazem wykonanych robót i wykorzystanych materiałów,
  - 19) odpowiedzialności cywilnej w życiu prywatnym - według zasad odpowiedzialności cywilnej Ubezpieczonego,
  - 20) ubezpieczenia utraty dokumentów:
    - a) za pierwszą szkodę po przedstawieniu przez Ubezpieczonego wykonanych duplikatów lub nowych dokumentów wykonanych w miejsce dokumentów utraconych, wypłacany jest ryczałt w wysokości 500,00 zł na pokrycie kosztów odtworzenia dokumentów oraz kosztów dodatkowych związanych z ich odtworzeniem (przejazdy, wykonanie fotografii),
    - b) za każdą kolejną szkodę w dokumentach Ubezpieczonego, zgłoszoną w ramach tej samej umowy ubezpieczenia - według udokumentowanych urzędowych kosztów wykonania duplikatów dokumentów lub udokumentowanych kosztów odtworzenia dokumentów oraz kosztów wykonania fotografii koniecznych do odtworzenia dokumentów, po przedłożeniu przez Ubezpieczonego, wykonanych duplikatów lub nowych dokumentów wykonanych w miejsce dokumentów utraconych,
  - 21) mienia przenośnego przy szkodach poza miejscem ubezpieczenia - według wartości odtworzeniowej, przy czym dla urządzeń elektronicznych po 12 miesiącach od daty zakupu nowego urządzenia, według wartości rzeczywistej,

- 22) ubezpieczenia kluczy według kosztów wymiany zamków do ubezpieczonego mieszkania lub domu jednorodzinnego wraz z kosztami samego zamka, na podstawie rachunków potwierdzających poniesione koszty wraz z wykazem wykonanych robót i wykorzystanych materiałów.
3. Rozmiar szkody zmniejsza się o wartość pozostałości, które mogą być przeznaczone do dalszego użytku, przeróbki lub sprzedaży.
4. Zwrot kosztów remontu lub naprawy nie może być wyższy od poniesionej szkody.
5. Towarzystwu przysługuje prawo weryfikacji przedłożonych przez Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego rachunków, kosztorysów i innych dokumentów związanych z ustaleniem rozmiaru szkody.
6. Jeżeli Towarzystwo wypłaciło odszkodowanie za szkodę polegającą na uszkodzeniu mienia, a przy następnej szkodzie obejmującej to samo mienie zostanie stwierdzone, iż Ubezpieczający lub Ubezpieczony nie dokonał naprawy uszkodzeń, to odszkodowanie przysługujące z tytułu tej szkody zmniejsza się o uprzednio wypłaconą kwotę.

§ 56 Limity odpowiedzialności Towarzystwa

1. Odpowiedzialność Towarzystwa w ubezpieczeniu ruchomości domowych ograniczona jest do:
  - 1) 70% sumy ubezpieczenia ruchomości domowych - za sprzęt audiowizualny, fotograficzny, elektroniczny w tym komputerowy oraz instrumenty muzyczne,
  - 2) 20% sumy ubezpieczenia ruchomości domowych, nie więcej jednak niż 2.000 zł - za biżuterię,
  - 3) 10% sumy ubezpieczenia ruchomości domowych, nie więcej jednak niż 1.500 zł - za wartości pieniężne,
  - 4) 5% sumy ubezpieczenia ruchomości domowych - za ruchomości domowe znajdujące się w budynkach gospodarczych, garażach odrębnych oraz pomieszczeniach przynależnych.
2. W przypadku ubezpieczenia domu jednorodzinnego lub mieszkania, za szkody powstałe w stałych elementach wskutek zdarzeń losowych odszkodowanie wypłaca się do wysokości maksymalnie 50% sumy ubezpieczenia domu jednorodzinnego lub mieszkania.
3. W granicach sum ubezpieczenia określonych w umowie dla poszczególnych grup mienia odszkodowanie obejmuje:
  - 1) utratę, zniszczenie lub uszkodzenie mienia w następstwie zdarzeń losowych wymienionych w umowie ubezpieczenia, w kwocie odpowiadającej rozmiarowi szkody,
  - 2) koszty wynikłe z użycia dostępnych środków w celu ratowania przedmiotu ubezpieczenia oraz zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów, w myśl art. 826 Kodeksu cywilnego,
  - 3) koszty usunięcia pozostałości po szkodzie w granicach do 5% rozmiaru szkody.
4. W ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej w życiu prywatnym, niezależnie od odszkodowania lub zadośćuczynienia, Towarzystwo pokrywa:
  - 1) niezbędne koszty obrony sądowej i pozasądowej, prowadzonej na polecenie Towarzystwa lub za jego zgodą, w związku z wniesionym przez osobę trzecią roszczeniem o odszkodowanie,
  - 2) koszty wynagrodzenia rzeczoznawców powołanych przez Towarzystwo lub Ubezpieczającego/Ubezpieczonego za zgodą Towarzystwa dla ustalenia okoliczności zdarzenia lub rozmiaru szkody.
5. W ubezpieczeniu nagrobków odpowiedzialność towarzystwa z tytułu kradzieży zwykle jest ograniczona do 30% sumy ubezpieczenia.
6. W przypadku rozszerzenia odpowiedzialności o ryzyko graffiti, odpowiedzialność Towarzystwa ograniczona jest do kwoty 1.000zł,
7. W ubezpieczeniu mienia przenośnego poza miejscem ubezpieczenia szkody polegające na kradzieży z włamaniem z pojazdu ograniczone są do 80% sumy ubezpieczenia.
8. Jeżeli Ubezpieczający korzysta ze zniżki składki z tytułu zastosowanych zabezpieczeń przeciwkradzieżowych, a co najmniej jedno zabezpieczenie w czasie powstania szkody było niesprawne, zostało wcześniej usunięte lub nie zostało włączone z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa Ubezpieczonego, odszkodowanie zostanie pomniejszone o 10% wysokości szkody, o ile brak zabezpieczenia, jego niesprawność lub niewłączenie miały wpływ na powstanie lub wielkość szkody.

§ 57 Ustalanie wysokości świadczenia z tytułu ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków, osoba uprawniona do świadczenia

1. Wysokość świadczenia ustala się po stwierdzeniu, że istnieje związek przyczynowo-skutkowy pomiędzy nieszczęśliwym wypadkiem, a zdarzeniem objętym odpowiedzialnością Towarzystwa.
2. Wysokość świadczenia z tytułu złamania kości Ubezpieczonego ustalana jest na podstawie dokumentacji medycznej, nie później niż po 18 miesiącach licząc od daty wypadku, w kwocie odpowiadającej takiemu procentowi sumy ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków, jaki został wskazany w Tabeli określonej w § 21 ust. 1 pkt 1).
3. Suma świadczeń wypłacanych z tytułu złamania kości Ubezpieczonego, w związku z jednym nieszczęśliwym wypadkiem, nie może przekroczyć 100% sumy ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków określonej w umowie ubezpieczenia. Świadczenie z tytułu złamania kości wypłacane jest Ubezpieczonemu.
4. Świadczenie z tytułu śmierci Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku wynosi 100% sumy ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków określonej w umowie ubezpieczenia. Świadczenie z tytułu śmierci Ubezpieczonego wypłacane jest osobie uprawnionej.
5. Świadczenie z tytułu śmierci Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku w ruchu komunikacyjnym wynosi 200% sumy ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków określonej w umowie ubezpieczenia. Świadczenie z tytułu śmierci Ubezpieczonego wypłacane jest osobie uprawnionej (wysokość świadczenia zawiera 100% świadczenia z tytułu śmierci w następstwie nieszczęśliwego wypadku).

6. Ubezpieczony może wskazać imiennie jednego lub więcej uposażonych do otrzymania świadczenia w przypadku jego śmierci. Wskazanie uposażonego może nastąpić zarówno przy zawarciu umowy ubezpieczenia, jak i w każdym czasie jej trwania.
7. Ubezpieczony ma prawo w każdym czasie trwania umowy ubezpieczenia zmienić lub odwołać uposażonego. Zmiana lub odwołanie uposażonego następuje w momencie zawiadomienia Towarzystwa na zasadach o jakich mowa w § 61.
8. Jeżeli zostało wskazanych kilku uposażonych, a nie oznaczono ich udziału w kwocie świadczenia, uważa się, że ich udziały są równe.
9. Wskazanie uposażonego staje się bezskuteczne, jeżeli uposażony zmarł przed śmiercią Ubezpieczonego albo jeżeli umyślnie przyczynił się do jego śmierci.
10. Jeżeli w chwili śmierci Ubezpieczonego nie ma imiennie wyznaczonego uposażonego, świadczenie ubezpieczeniowe otrzymują wskazane poniżej osoby, w następującej kolejności:
  - 1) małżonek, z którym Ubezpieczony pozostaje w związku małżeńskim w dacie wystąpienia zdarzenia objętego odpowiedzialnością Towarzystwa - otrzymuje świadczenie ubezpieczeniowe w całości,
  - 2) dzieci Ubezpieczonego - otrzymują świadczenie ubezpieczeniowe w równych częściach,
  - 3) rodzice Ubezpieczonego - otrzymują świadczenie ubezpieczeniowe w równych częściach,
  - 4) inni spadkobiercy Ubezpieczonego - otrzymują świadczenie ubezpieczeniowe w równych częściach, po przedłożeniu postanowienia sądu o stwierdzeniu nabycia spadku wraz z klauzulą prawomocności bądź zarejestrowanego aktu poświadczenia dziedziczenia.
11. W razie braku uposażonego lub osoby wymienionej w ust.10, z przysługującego świadczenia ubezpieczeniowego Towarzystwo wypłaca, w granicach sumy ubezpieczenia, w pierwszym rzędzie udowodnione rachunkami koszty pogrzebu osobie, która te koszty poniosła.

§ 58 Udział rzeczoznawców

1. Każda ze Stron umowy ubezpieczenia może uzgodnić w umowie lub żądać w procesie likwidacji szkody, aby okoliczności powstania szkody, jej rozmiar lub wysokość zostały ustalone przez rzeczoznawców.
2. W razie rozbieżności w opiniach rzeczoznawców, strony w drodze porozumienia mogą powołać dodatkowego rzeczoznawcę, który na podstawie przedłożonych do wglądu ekspertyz i oceny stanu faktycznego, wydaje dodatkową opinię.
3. Każda ze Stron ponosi koszty rzeczoznawcy, którego powołała. Koszty trzeciego rzeczoznawcy ponoszą obie Strony po połowie.
4. Postępowanie rzeczoznawców nie zwalnia Ubezpieczającego i Ubezpieczonego z obowiązków, o których mowa w § 54.

§ 59 Wypłata odszkodowania/świadczenia

1. W terminie 7 dni od dnia otrzymania zawiadomienia o zajściu wypadku, Towarzystwo informuje o tym Ubezpieczającego, Ubezpieczonego lub uposażonego, o ile nie są osobami występującymi z zawiadomieniem oraz podejmuje postępowanie dotyczące ustalenia stanu faktycznego, zasadności zgłoszonych roszczeń i wysokości odszkodowania/świadczenia. Towarzystwo, informuje, w formie pisemnej lub drogą elektroniczną (jeżeli osoba występująca z roszczeniem o wypłatę odszkodowania/świadczenia wyrazi na to zgodę), osobę występującą z roszczeniem, o wykazie dokumentów niezbędnych do ustalenia odpowiedzialności Towarzystwa oraz procedurze składania i rozpatrywania reklamacji.
2. Towarzystwo wypłaca odszkodowanie/świadczenie w ciągu 30 dni od daty zawiadomienia o zajściu wypadku ubezpieczeniowego.
3. Jeżeli w terminie określonym w ust. 2 ustalenie odpowiedzialności Towarzystwa lub wysokości odszkodowania/świadczenia jest niemożliwe, odszkodowanie/świadczenie to powinno być wypłacone w ciągu 14 dni od dnia, w którym, przy zachowaniu należytej staranności, wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe. Jednakże bezsporną część odszkodowania/świadczenia wypłaca się w terminie przewidzianym w ust. 2.
4. Jeżeli w terminie określonym w ust. 2 nie zostanie wypłacone odszkodowanie/świadczenie, Towarzystwo zawiadamia osobę występującą z roszczeniem o wypłatę odszkodowania/świadczenia oraz w przypadku umowy zawartej na cudzy rachunek, Ubezpieczonego o ile nie jest osobą występującą z roszczeniem o wypłatę odszkodowania/świadczenia, o przyczynach niemożności zaspokojenia jej roszczeń w całości lub w części.
5. Odszkodowanie wypłacone przez Towarzystwo nie może być wyższe od poniesionej szkody.
6. Jeżeli Ubezpieczony zmarł po zgłoszeniu roszczenia, ale przed pobraniem odszkodowania/świadczenia, należne przed śmiercią świadczenia wypłaca się spadkobiercom Ubezpieczonego.

§ 60 Roszczenia regresowe

1. Z dniem wypłaty odszkodowania, roszczenie Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego do osoby trzeciej odpowiedzialnej za szkodę, przechodzi z mocy prawa na Towarzystwo do wysokości wypłaconego odszkodowania. Jeżeli Towarzystwo pokryło tylko część szkody, Ubezpieczającemu lub Ubezpieczonemu przysługuje, co do pozostałej części, pierwszeństwo przed roszczeniem Towarzystwa.
2. Nie przechodzą na Towarzystwo roszczenia Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego przeciwko osobom, z którymi Ubezpieczający lub Ubezpieczony pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym, chyba że sprawca wyrządził szkodę umyślnie.
3. Ubezpieczający lub Ubezpieczony obowiązany jest udzielić Towarzystwu wszelkiej pomocy przy dochodzeniu roszczenia, o którym mowa w ust. 1, dostarczając informacje oraz dokumenty niezbędne do skutecznego dochodzenia roszczenia.

4. Jeżeli Ubezpieczający lub Ubezpieczony, bez zgody Towarzystwa, zrzekł się roszczenia przeciwko osobie odpowiedzialnej za szkodę lub je ograniczył, Towarzystwo może odmówić wypłaty odszkodowania w całości lub w części. Jeżeli zrzeczenie się lub ograniczenie roszczenia zostało ujawnione po wypłacie odszkodowania, Towarzystwo może żądać od Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego zwrotu całości lub części odszkodowania.

XVI. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

§ 61 Zasady korespondencji

1. Wypowiedzenia, odstąpienia oraz wszelkie inne zawiadomienia, oświadczenia i wnioski Towarzystwa, Ubezpieczającego i Ubezpieczonego lub innej osoby uprawnionej do odbioru odszkodowania/świadczenia, powinny być kierowane na piśmie, pod rygorem nieważności, z zastrzeżeniem § 62 ust.1 lit. c). Strony mogą umówić się co do innej formy korespondencji.
2. Towarzystwo, Ubezpieczający oraz Ubezpieczony zobowiązani są do powiadamiania się wzajemnie o zmianie swojego adresu zamieszkania lub siedziby.

§ 62 Tryb składania i rozpatrywania reklamacji

1. Ubezpieczający, Ubezpieczony lub osoba uprawniona do świadczenia mająca zastrzeżenia dotyczące świadczonych przez Towarzystwo usług lub wykonywanej przez niego działalności ma prawo składania reklamacji do Towarzystwa:
  - a) w formie pisemnej – osobiście w siedzibie Towarzystwa, w dowolnej jednostce organizacyjnej Towarzystwa zajmującej się obsługą klientów bądź przesyłką pocztową na adres: SALTUS Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych, ul. Władysława IV 22, 81-743 Sopot,
  - b) osobiście do protokołu podczas wizyty w siedzibie Towarzystwa lub dowolnej jednostce organizacyjnej Towarzystwa zajmującej się obsługą klientów,
  - c) telefonicznie, pod numerem telefonu 58 770 36 90.
2. Reklamacja powinna zawierać:
  - a) imię, nazwisko, adres i numer telefonu kontaktowego zgłaszającego reklamację,
  - b) numer polisy,
  - c) przedmiot reklamacji,
  - d) uzasadnienie reklamacji z podaniem ewentualnych dowodów.
3. Złożenie reklamacji niezwłocznie po powzięciu zastrzeżeń ułatwi i przyspieszy rzetelne rozpatrzenie przez Towarzystwo reklamacji chyba, że okoliczność ta nie ma wpływu na sposób procedowania reklamacją.
4. Na żądanie zgłaszającego reklamację Towarzystwo potwierdzi pisemnie na adres wskazany w reklamacji fakt złożenia reklamacji. Towarzystwo na wniosek zgłaszającego reklamację może potwierdzić wpływ reklamacji w postaci elektronicznej.
5. Reklamacja rozpatrywana jest przez Towarzystwo bez zbędnej zwłoki, a odpowiedź na nią powinna być udzielona nie później niż w terminie 30 dni od dnia jej wpływu. Po rozpatrzeniu reklamacji, stanowisko Towarzystwa zostanie przesłane w formie pisemnej na adres wskazany w treści reklamacji.
6. W szczególnie skomplikowanych przypadkach, uniemożliwiających rozpatrzenie reklamacji i udzielenie odpowiedzi w terminie wskazanym w ust. 5, Towarzystwo poinformuje zgłaszającego reklamację o przyczynie opóźnienia, okolicznościach, które muszą zostać ustalone dla rozpatrzenia reklamacji oraz o przewidywanym terminie udzielenia odpowiedzi. Łączny czas rozpatrzenia reklamacji i udzielenia odpowiedzi nie może być dłuższy niż 60 dni od daty wpływu reklamacji.
7. Ubezpieczający, Ubezpieczony lub osoba uprawniona do świadczenia ma prawo do zwrócenia się o pomoc do Miejskich i Powiatowych Rzeczników Konsumenta oraz do Rzecznika Finansowego.
8. Podmiotem uprawnionym do prowadzenia postępowania w sprawie pozasądowego rozwiązywania sporów konsumenckich w rozumieniu ustawy z dnia 23 września 2016 roku o pozasądowym rozwiązywaniu sporów konsumenckich, właściwym dla Towarzystwa jest Rzecznik Finansowy. Informacje dotyczące podmiotu uprawnionego dostępne są na stronie internetowej: <http://rf.gov.pl/>.
9. Ubezpieczający lub Ubezpieczony będący konsumentem, który ma miejsce zamieszkania na terenie państwa członkowskiego Unii Europejskiej, w związku z umową ubezpieczenia zawartą przez Internet, ma prawo - w celu rozstrzygnięcia sporów w trybie pozasądowym - skorzystać z europejskiej platformy internetowego rozstrzygnięcia sporów o nazwie platforma ODR (ang. online dispute resolution), która jest dostępna na stronie internetowej: <http://ec.europa.eu/consumers/odr/>. Skargę Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego będącego konsumentem w ramach platformy ODR rozpatrywać może tylko jeden z uprawnionych podmiotów (podmiot ADR) i tylko wówczas, gdy Towarzystwo i Ubezpieczający lub Ubezpieczony wcześniej zgodzą się na rozpatrzenie sprawy przez określony podmiot ADR, zgodnie z jego regulaminem. Wykaz podmiotów uprawnionych znajduje się na stronie internetowej platformy ODR, wskazanej powyżej.
10. Towarzystwo podlega nadzorowi Komisji Nadzoru Finansowego.

§ 63 Przepisy zewnętrzne

1. Wszelkie informacje związane z zawarciem umowy ubezpieczenia, uzyskane przez strony zarówno w trakcie negocjacji zmierzających do podpisania umowy ubezpieczenia, jak i w trakcie realizacji tej umowy, objęte są tajemnicą i nie mogą być udostępniane osobom trzecim, poza przypadkami określonymi powszechnie obowiązującymi przepisami prawa.
2. W sprawach nieuregulowanych niniejszymi OWU, mają zastosowanie powszechnie obowiązujące przepisy polskiego prawa.

§ 64 Prawo wglądu do akt

Towarzystwo udostępni na wniosek Ubezpieczającego, Ubezpieczonego bądź uprawnionego do odbioru świadczenia, informacje i dokumenty, gromadzone w celu ustalenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń lub wysokości odszkodowania lub świadczenia. Osoby te mogą żądać pisemnego potwierdzenia przez Towarzystwo udostępnionych informacji, a także sporządzenia na swój koszt kserokopii dokumentów i potwierdzenia ich zgodności z oryginałem przez Towarzystwo. Towarzystwo na wniosek tych osób udostępni informacje i dokumenty w postaci elektronicznej.

§ 65 Spory sądowe

1. Powództwo o roszczenia wynikające z umowy ubezpieczenia można wytoczyć według właściwości ogólnej albo przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania lub siedziby Ubezpieczającego, Ubezpieczonego lub osoby uprawnionej z umowy ubezpieczenia.
2. Powództwo o roszczenie wynikające z umowy ubezpieczenia można wytoczyć według przepisów o właściwości ogólnej albo przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania spadkobiercy Ubezpieczonego lub spadkobiercy uprawnionego z umowy ubezpieczenia.

§ 66 Postanowienia końcowe

Niniejsze ogólne warunki ubezpieczenia zostały uchwalone w dniu 23 kwietnia 2018 roku przez Zarząd SALTUS Towarzystwa Ubezpieczeń Wzajemnych z siedzibą w Sopocie i mają zastosowanie do umów ubezpieczenia zawieranych od dnia 4 czerwca 2018 roku.

KRZYSZTOF KOSZNIK
WICEPREZES ZARZĄDU

GRZEGORZ BUCZKOWSKI
CZŁONEK ZARZĄDU

ROBERT ŁOŚ
CZŁONEK ZARZĄDU

SALTUS Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych

81-743 Sopot, ul. Władysława IV 22

tel.: 801 888 666, 58 770 36 90, e-mail: info@saltus.pl, www.saltus.pl

SALTUS T UW zarejestrowane w Sądzie Rejonowym Gdańsk-Północ w Gdańsku

VIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, KRS: 0000117377, NIP: 118-01-30-637, REGON: 011132747

Zarząd SALTUS T UW: Robert Łoś, Krzysztof Kosznik, Małgorzata Karnowska; kapitał zakładowy: 19 000 000,00 zł